

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης»



ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2023-24



Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης
Παιδαγωγική Σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Περιεχόμενα

1. Γενικές πληροφορίες.....	3
2. Αντικείμενο – Σκοπός του ΠΜΣ	4
3. Ειδικεύσεις	6
Α. Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης (Creative designs for Educational Research and Praxis)	6
Β. «Τέχνες στην εκπαίδευση» (Arts in Education).....	7
4. Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο.....	7
5. Πρόγραμμα Σπουδών	9
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ.....	9
Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ.....	10
Γ΄ Εξάμηνο	11
6. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοιτητών/τριών	12
7. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.....	13
8. 8. Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.....	14
9. Βιβλιοθήκη	14
10. Υπηρεσίες προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.....	15
ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ	15
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΘ	16
11. Περιγράμματα Μαθημάτων.....	19
Υ01 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	19
Υ02 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	22
Υ03 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	25
Υ.04 ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ	28
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Α΄	32
«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ».....	32
ΥΕΙΔ05. ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΕΑ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ.....	32
ΥΕΙΔ06. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ	35
ΥΕΙΔ07. ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	41
ΥΕΙΔ08. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	45
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Β΄. «Τέχνες στην Εκπαίδευση»	48

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

ΥΕΙΔ09. ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΧΟΡΟ.....	48
ΥΕΙΔ10 ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΡΩΜΕΝΑ.....	51
ΥΕΙΔ11 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ.....	54
ΥΕΙΔ12. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ.....	57
Δε13Α/Δε13Β ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ / MASTER THESIS	60

1. Γενικές Πληροφορίες

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (συντομογραφία: ΑΠΘ) ιδρύθηκε το 1925 και σήμερα είναι το μεγαλύτερο σε αριθμό φοιτητών εκπαιδευτικό ίδρυμα της Ελλάδας και είναι διεθνώς αναγνωρισμένο για το εκπαιδευτικό και ερευνητικό ακαδημαϊκό του έργο με σαράντα ένα τμήματα, τα οποία οργανώνονται σε έντεκα σχολές, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων.

Ιστοχώρος του Πανεπιστημίου: www.auth.gr

Παιδαγωγική Σχολή

Η Παιδαγωγική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1989 με βάση το Π.Δ. 450/30-8-1989 (ΦΕΚ τ. Α' αρ. 196/8-9-1989), στην οποία εντάχθηκαν τα Παιδαγωγικά Τμήματα α) Δημοτικής Εκπαίδευσης και β) Νηπιαγωγών.

Ιστοχώρος της Σχολής: www.educ.auth.gr

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης αρχικά επονομαζόμενο ως «Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης» ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 46 του Ν. 1268/82 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85, σύμφωνα με το Π.Δ. 320/83. Από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 μετονομάζεται σε Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Π.Δ. 231/2000, ΦΕΚ τ. Α', 198/13.9.2000)

Γραμματεία του Τμήματος

Η Γραμματεία βρίσκεται στο 2ο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής. Το ωράριο λειτουργίας της για το κοινό είναι 12:00 με 13:00 καθημερινά ενώ η τηλεφωνική εξυπηρέτηση γίνεται μεταξύ 10:00 με 13:00 καθημερινά στο τηλέφωνο: 2310005090
E-mail επικοινωνίας: info@nured.auth.gr

Ιστοχώρος του Τμήματος: www.nured.auth.gr

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ» EDUCATION SCIENCES: RESEARCH AND PRAXIS IN CHANGING LEARNING ENVIRONMENTS

Το ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης» (“Education sciences: Research and praxis in changing learning environments”) ιδρύθηκε από το Τμήμα Επιστήμων Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Τ.Ε.Ρ.Α.Ε.) το 2022 (ΦΕΚ Β’ 5193/6-10-2022) με δύο Ειδικεύσεις: α. «Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης» και β. «Τέχνες στην Εκπαίδευση», και ξεκίνησε την λειτουργία του, το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023.

Γραμματεία του ΠΜΣ

Η Γραμματεία του ΠΜΣ βρίσκεται στο 4ο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής. Το ωράριο λειτουργίας της για το κοινό είναι 14:00 με 15:00 καθημερινά ενώ η τηλεφωνική εξυπηρέτηση γίνεται μεταξύ καθημερινά στο τηλέφωνο: 2310995090

E-mail επικοινωνίας: mcs_erevnapraxi@nured.auth.gr

Ιστοχώρος του ΠΜΣ: <https://msc-researchpraxis.nured.auth.gr/>

2. Αντικείμενο – Σκοπός του ΠΜΣ

1. **Αντικείμενο** του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» είναι αφενός η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στο πεδίο των Επιστημών της Αγωγής κι αφετέρου η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ραγδαίες αλλαγές (επιστημονικές, πολιτικές, τεχνολογικές, κοινωνικό-οικονομικές, και πολιτισμικές) καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για συνεχή επαναπροσδιορισμό της εκπαίδευσης στο σύνολό της. Συγκεκριμένα, αντικείμενο και φιλοσοφία του ΠΜΣ είναι η παροχή εξειδικευμένης γνώσης μεταπτυχιακού επιπέδου σε αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι συνδυάζοντας τη θεωρία και την πράξη με ποικίλους τρόπους θα εμβαθύνουν σε σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις. Οι συμμετέχοντες/ουσες, αναβαθμίζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, θα κληθούν να αναστοχαστούν πάνω σε παραδοσιακά εδραιωμένες και συχνά παρωχημένες θεωρήσεις και παραδοχές και να εξετάσουν κριτικά σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και μαθησιακές πρακτικές για να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν κατάλληλα προγράμματα, δράσεις και έρευνα σε διάφορα πλαίσια (τυπικά, μη-τυπικά) διδασκαλίας και μάθησης στην πρώτη και μέση παιδική ηλικία.

Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. θα αποκτήσουν το θεωρητικό και εμπειρικό υπόβαθρο, καθώς και τις δεξιότητες που θα τους καθιστούν ικανούς/ές να στελεχώσουν ένα ευρύ φάσμα φορέων

(εκπαίδευσης και έρευνας) που συνδέονται τόσο με την τυπική όσο και μη τυπική εκπαίδευση ή/και να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε επίπεδο Διδακτορικών σπουδών.

2. **Σκοπός.** Το ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» με την παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών αποσκοπεί στην προαγωγή της γνώσης και την ανάπτυξη της έρευνας σε θέματα που αφορούν εκπαίδευση και την καλλιτεχνική δημιουργία στην παιδική ηλικία, και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών, αναγκών του εκπαιδευτικού και καλλιτεχνικού δυναμικού της χώρας που ασχολείται με τις μικρές ηλικίες. Επιπλέον το ΠΜΣ αποσκοπεί στην κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου ικανών να συμβάλουν στις μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες της παιδικής ηλικίας που προκύπτουν από τις ραγδαίες αλλαγές του σύγχρονου κόσμου, στην ανάδειξη των αναγκών και των δικαιωμάτων των παιδιών για υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, ποιοτικό παιχνίδι, καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργικότητα με σεβασμό στις πολλαπλές διαστάσεις της διαφορετικότητάς τους. Τέλος το ΠΜΣ επιδιώκει την εκπαίδευση νέων ερευνητών/τριών που σκοπεύουν να συνεχίσουν την έρευνα (σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών) με ποιοτικές και ποσοτικές ερευνητικές μεθόδους και σύγχρονα ερευνητικά εργαλεία στο πλαίσιο της σύγχρονης ηθικής δεοντολογίας.

3. Οι σκοποί του ΠΜΣ εκπληρώνονται με την παρακολούθηση οργανωμένων μαθημάτων και σεμιναρίων, υλοποίηση ομαδικών και ατομικών εργασιών και με την εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας σύμφωνα με τα διεθνή ακαδημαϊκά πρότυπα. Τα **μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα** όσων παρακολουθήσουν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνουν:

α. Την ενδυνάμωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας, και την ικανότητα να αξιοποιούν τη σύγχρονη θεωρία και έρευνα, να στοχάζονται γύρω από τις προσωπικές τους θεωρίες και πρακτικές, να τις επανεξετάζουν, να τις αναθεωρούν και να ανταποκρίνονται δημιουργικά στις σύγχρονες και μελλοντικές εκπαιδευτικές προκλήσεις και αλλαγές σε πλαίσια τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης.

β. Την ανάπτυξη διερευνητικής οπτικής απέναντι στο σχεδιασμό της μάθησης, της διδασκαλίας και της έρευνας στην πρώτη και μέση παιδική ηλικία και την ικανότητα παραγωγής καινοτόμων/εναλλακτικών παιδαγωγικών προτάσεων μέσα από εφαρμοσμένη έρευνα και διαρκείς κριτικές αναπλαισιώσεις που οδηγούν σε ανασχεδιασμούς.

γ. Την κατανόηση της πολυπλοκότητας της μάθησης των σημερινών παιδιών η οποία αναπτύσσεται ταυτόχρονα στο πλαίσιο ποικίλων φορέων τυπικής, μη τυπικής αλλά και άτυπης εκπαίδευσης και την αναγνώριση της ανάγκης για μια μετασχηματιστική αντίληψη για τη μάθηση και διδασκαλία.

δ. Την ικανότητα αναγνώρισης των αναγκών και των δικαιωμάτων των παιδιών πρώτης και μέσης παιδικής ηλικίας για υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, ποιοτικό παιχνίδι, έκφραση και δημιουργικότητα με σεβασμό στις πολλαπλές διαστάσεις της διαφορετικότητάς τους.

ε. Την ικανότητα να υλοποιούν έρευνα με ποιοτικές και ποσοτικές ερευνητικές μεθόδους και σύγχρονα ερευνητικά εργαλεία στο πλαίσιο της ηθικής δεοντολογίας και με σεβασμό στα παιδιά ως ισότιμα μέλη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

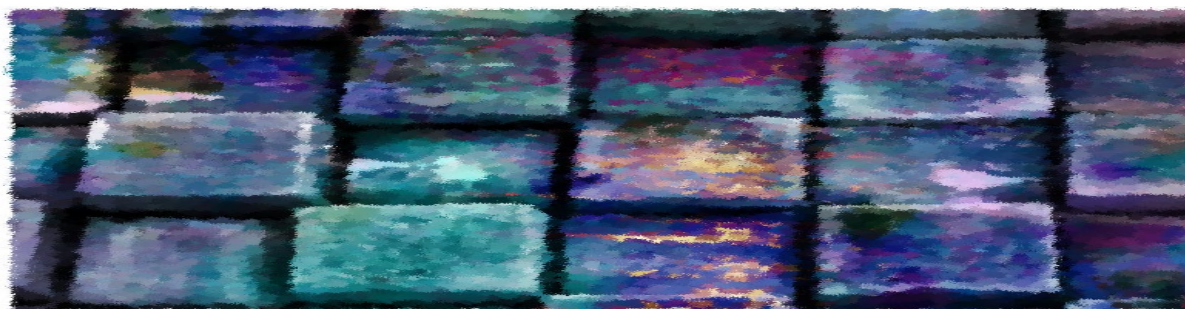
στ. Την ικανότητα να συνεργάζονται με διεπιστημονικές ομάδες σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων με κάθε είδους επιστημονικά ιδρύματα, φορείς, και ομάδες που ασχολούνται με την τυπική και μη τυπική εκπαίδευση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

6

3. Ειδικεύσεις

Το Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» περιλαμβάνει δυο ειδικεύσεις:

Α. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ (CREATIVE DESIGNS FOR EDUCATIONAL RESEARCH AND PRAXIS)



Αντικείμενο της ειδίκευσης «Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης» είναι να παρέχει υψηλής ποιότητας μεταπτυχιακή εξειδίκευση στους συμμετέχοντες και συμμετέχουσες σε ζητήματα που αφορούν τον σχεδιασμό καινοτόμων περιβαλλόντων μάθησης και διδασκαλίας. Με γνώμονα μια δυναμική, μετασχηματιστική και διερευνητική προοπτική για την εκπαίδευση στο σύγχρονο και συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, εξετάζονται εννοιολογικά μοντέλα που πλαισιώνουν εναλλακτικούς τρόπους σκέψης για τη μάθηση και το σχεδιασμό της διδασκαλίας, για τη δημιουργικότητα και το ποιοτικό παιχνίδι, με σεβασμό στη διαφορετικότητα, στα δικαιώματα και στις ανάγκες όλων των παιδιών πρώτης και μέσης παιδικής ηλικίας. Επιπλέον, δίνονται κατευθυντήριες γραμμές με μια σύγχρονη προοπτική για την έρευνα με παιδιά αυτής της ηλικίας σε μη-τυπικά και τυπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, ενισχύοντας παράλληλα ένα συνεχή δημιουργικό διάλογο μεταξύ θεωρίας, έρευνας και πράξης και καλλιεργώντας την αναστοχαστική και κριτική ικανότητα των συμμετεχόντων πάνω στα ζητήματα του σχεδιασμού και ανασχεδιασμού.

Β. «ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» (ARTS IN EDUCATION)



Αντικείμενο της ειδίκευσης είναι η συστηματική μελέτη και έρευνα στο χώρο των τεχνών στην εκπαίδευση, με έμφαση στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, σε ζητήματα που αφορούν την έρευνα, στην εκπαίδευση και στην καλλιτεχνική δημιουργία. Τόσο οι σύγχρονες κοινωνικές εξελίξεις όσο και η πρόοδος στον ερευνητικό τομέα, επιτάσσουν την ανάγκη επικαιροποίησης των τρόπων διαμεσολάβησης και βιωματικής αλληλεπίδρασης με τα παιδιά με έμφαση σε μία παιδοκεντρική διάσταση. Αναπτύσσεται διάλογος σχετικά με το επιστημολογικό περιεχόμενο της έρευνας των τεχνών στην εκπαίδευση και τις διαδικασίες και μεθόδους που αξιοποιούνται με στόχο την κατανόηση και διερεύνηση πτυχών των διαφόρων τεχνών και συνδυασμών τους.

4. Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου ημερολογιακού έτους. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, στο χειμερινό και στο εαρινό, καθένα των οποίων περιλαμβάνει 13 εβδομάδες διδασκαλίας και δύο ή τρεις εβδομάδες εξετάσεων.

Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την τελευταία εβδομάδα του Σεπτεμβρίου και λήγει στις αρχές του τελευταίου δεκαημέρου του Ιανουαρίου. Ακολουθεί η εξεταστική περίοδος του χειμερινού εξαμήνου.

Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει στα μέσα Φεβρουαρίου και λήγει στα τέλη Μαΐου. Ακολουθεί η εξεταστική περίοδος του εαρινού εξαμήνου.

Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη σύγκλητο του πανεπιστημίου.

Κάθε εξάμηνο έχει δύο εξεταστικές περιόδους:

- Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονται κατά την περίοδο του Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου και επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.
- Τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου εξετάζονται κατά την περίοδο του Ιουνίου και επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Οι εξεταστικές περιόδους του Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου και Σεπτεμβρίου διαρκούν τρεις εβδομάδες, ενώ αυτή του Ιουνίου διαρκεί σύμφωνα με το νόμο δύο εβδομάδες, όλες όμως συνήθως επεκτείνονται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Κάθε εξάμηνο, πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να αξιολογήσουν τα μαθήματα και τους/τις διδάσκοντες/ουσές τους, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών τους. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ-ΑΠΘ <http://qa.auth.gr>).

ΗΜΕΡΕΣ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο δεν διεξάγονται μαθήματα ή εξετάσεις και θεωρούνται μήνες θερινών διακοπών. Εκτός από την περίπτωση υποστήριξης ΔΕ, όπου ακολουθείται το Χρονοδιάγραμμα του Οδηγού ΔΕ

Επίσης στις διακοπές συγκαταλέγονται:

Οι διακοπές Χριστουγέννων: Από 24 Δεκεμβρίου ως 7 Ιανουαρίου. Οι διακοπές της Αποκριάς: Από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας.

Οι διακοπές του Πάσχα: Από τη Μεγάλη Δευτέρα ως την Κυριακή του Θωμά.

ΗΜΕΡΕΣ ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΙΩΝ

- Η 26η Οκτωβρίου: Εορτή του πολιούχου της πόλης Αγίου Δημητρίου. Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (Εθνική εορτή).
- Η 28η Οκτωβρίου: Επέτειος του “ΟΧΙ” στον ιταλικό φασισμό (Εθνική εορτή).
- Η 17η Νοεμβρίου: Επέτειος εξέγερσης του Πολυτεχνείου το 1973.
- Η 30η Ιανουαρίου: Εορτή των Τριών Ιεραρχών (Θρησκευτική εορτή).
- Η 25η Μαρτίου: Επέτειος της επανάστασης του 1821 εναντίον του τουρκικού ζυγού (Εθνική εορτή).
- Η 1η Μαΐου: Πρωτομαγιά. – Ημέρα ταξικής αλληλεγγύης των εργατών (Εργατική εορτή – απεργία).
- Του Αγ. Πνεύματος: (Κινητή θρησκευτική εορτή).

Ποιο αναλυτικά το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του ΠΜΣ έχει ως εξής:

- Έναρξη διδασκαλίας χειμερινού εξαμήνου (2ου) 09/10/2024 και λήξη 19-01-2024
- Έναρξη διδασκαλίας εαρινού εξαμήνου (3ου) 19/02/2024 και λήξη 31-05-2024
- Έναρξη εξεταστικής Χειμερινού εξαμήνου 29-01-2024 και λήξη 18-02-2024
- Έναρξη εξεταστικής Εαρινού εξαμήνου 10/6/2024 και λήξη 30/6/2024
- Έναρξη εξεταστικής Σεπτεμβρίου 02/09/2024 και λήξη 30/09/2024

5. Πρόγραμμα Σπουδών

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» είναι 90 ECTS.

Τα μαθήματα διακρίνονται σε μαθήματα κορμού και μαθήματα ειδίκευσης. Οι φοιτητές/τριες στο 1^ο εξάμηνο παρακολουθούν τέσσερα μαθήματα κορμού, τα οποία είναι ίδια και για τις δυο ειδικεύσεις. Στο 2^ο εξάμηνο οι φοιτητές, ανάλογα με την ειδίκευση στην οποία έχουν εισαχθεί, παρακολουθούν 4 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης. Στο 3^ο εξάμηνο σπουδών οι φοιτητές/τριες υλοποιούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

Γλώσσα διδασκαλίας του προγράμματος είναι η ελληνική. Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας γίνεται στην ελληνική γλώσσα.

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μαθήματα κορμού				
Τίτλος μαθήματος	Τύπος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα	ECTS	Διδάσκων/-ουσα
Δημιουργικότητα και Τέχνες στην Εκπαίδευση	Υ ¹	3	7,5	Ε. Παυλίδου, Α. Λενακάκης, Χ. Κανάρη, Κ. Δογάνη
Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση	Υ	3	7,5	Κ. Χατζηνικολάου, Μ. Γκέκα, Φ. Κολιούλη
Μεθοδολογία Έρευνας & Στατιστική στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης	Υ	3	7,5	Α. Κυρίδης, Γ. Μιχάλης
Σύγχρονα μαθησιακά περιβάλλοντα	Υ	3	7,5	Θ. Γρηγοριάδης Μ. Παυλή-Κορρέ Μ. Μπιρμπίλη Μ. Παπανδρέου
Σύνολο ECTS Εξαμήνου			30	

¹ Υ: υποχρεωτικό

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

10

Ειδίκευση Α: Εκπαιδευτικοί και ερευνητικοί σχεδιασμοί σε σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης και διδασκαλίας

Τίτλος μαθήματος	Τύπος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα	ECTS	Διδάσκων/-ουσα
Από την ιδέα στην υλοποίηση: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί	Υ	3	8	Β. Χριστίδου Αν. Δημητρίου Μ. Παπαδοπούλου Κ. Χρήστου Γ. Φραγκιαδάκη Σ. Θεοδοσιάδου Φ. Μπονώτη Αικ. Μακρή
Διαφοροποιημένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και Συμπερίληψη	Υ	3	8	Μ. Παπανδρέου Δ. Κακανά Αν. Δημητρίου Ρ. Τσοκαλίδου Μ. Παπαδοπούλου Κ. Ρόθου Ν. Μαβίδου
Παιδικό παιχνίδι και δημιουργικότητα	Υ	3	8	Μ. Μπιρμπίλη Δ. Κακανά Μ. Παπανδρέου Γλ. Φραγκιαδάκη
Σεμινάρια μεθοδολογίας εκπαιδευτικής έρευνας	Υ	2	6	Α. Κυρίδης, Δ. Κακανά Αν. Δημητρίου Μ. Παπαδοπούλου Β. Χριστίδου Μ. Μπιρμπίλη Μ. Παπανδρέου Γλ. Φραγκιαδάκη Κ. Χρήστου
Σύνολο ECTS Εξαμήνου			30	

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

11

Ειδίκευση Β: Τέχνες και Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Τύπος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα	ECTS	Διδάσκων/-ουσα
Αγωγή και Έρευνα στο Χορό	Υ	3	7,5	Ε. Παυλίδου Ελ. Φωτιάδου Μ. Κωνσταντινίδου Ελ. Τσομπανάκη
Θεατροπαιδαγωγική έρευνα, παιχνίδι και δρώμενα	Υ	3	7,5	Α. Λενακάκης Μ. Κολτσίδα
Έρευνα στη Δημιουργική Μουσική Παιδαγωγική	Υ	3	7,5	Κ. Δογάνη
Ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις στη Μουσειακή Εκπαίδευση και τις τέχνες	Υ	3	7,5	Χ. Κανάρη Αν.-Ζ. Σουλιώτου, Δ. Καλεσσοπούλου, Β. Πολυζούλη, Στ. Αναστασάκη, Χρ. Βλάχου
Σύνολο ECTS εξαμήνου			30	

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Ειδίκευση Α & Β

Διπλωματική εργασία			30	
---------------------	--	--	----	--

Πρόγραμμα Μαθημάτων

Συντομογραφίες Αιθουσών Διδασκαλίας:

Α1: ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΣΟΓΕΙΟ 01 ΠΥΡΓΟΣ,

Α15: ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΣΟΓΕΙΟ 05 ΠΥΡΓΟΣ,

Α1Μ: ΑΙΘΟΥΣΑ ΜΕΓΑΛΗ 1ου ΟΡ. ΠΥΡΓΟΣ,

Α407: ΑΙΘΟΥΣΑ 407 4ος ΠΥΡΓΟΣ,

ΑΥΛ1: ΑΙΘΟΥΣΑ ΥΠΟΓΕΙΟ ΛΥΟΜΕΝΟ 01,

ΑΥΛ4: ΑΙΘΟΥΣΑ ΥΠΟΓΕΙΟ ΛΥΟΜΕΝΟ 04,

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

ΑΙΛ2: ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΣΟΓΕΙΟ ΛΥΟΜΕΝΟ ο2 ,

Α101: ΑΙΘΟΥΣΑ 101 1ος ΠΥΡΓΟΣ

12

Πρόγραμμα Διδασκαλίας Μαθημάτων Β Εξάμηνου (Χειμερινό) 2022 – 2023

Κωδικός/Μάθημα	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή
ΥΕΙΔ05 Από την ιδέα στην υλοποίηση: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί		18.30-21.00 Α407			
ΥΕΙΔ06 Διαφοροποιημένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και συμπερίληψη			16.00-18.30 Α407		
ΥΕΙΔ07 Παιδικό παιχνίδι και δημιουργικότητα		16.00-18.30 Α407			
ΥΕΙΔ08 Σεμινάρια μεθοδολογίας εκπαιδευτικής έρευνας			18.30-21.00 Α407		
ΥΕΙΔ09 Αγωγή και έρευνα στο χορό				16.00-18.30 Παράλληλα Α1 και ΑΥΛ4	
ΥΕΙΔ10 Θεατροπαιδαγωγική έρευνα, παιχνίδι και δράματα				18.30-21.00 ΑΙΛ2	
ΥΕΙΔ11 Έρευνα στη δημιουργική μουσική παιδαγωγική		16.00-18.30 Παράλληλα Α1 και ΑΥΛ4			
ΥΕΙΔ12 Ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις στη μουσειακή εκπαίδευση και τις τέχνες		18.30-21.00 Α1			

6. Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοιτητών/τριών

1) Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες εγγράφονται και συμμετέχουν στα μεταπτυχιακά προγράμματα υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους/τις φοιτητές/-τριες του πρώτου κύκλου σπουδών πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

2) Οι φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

α. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, και τις λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα (τουλάχιστον το 75% των συνολικών ωρών διδασκαλίας σε κάθε μάθημα).

- β. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων (πχ. διαλέξεων ή άλλων εκδηλώσεων που διοργανώνει το Π.Μ.Σ.).
 - γ. Να υποβάλουν εμπρόθεσμα τις απαιτούμενες εργασίες για κάθε μάθημα.
 - δ. Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.
 - ε. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση μεταπτυχιακή διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.
 - στ. Να καταβάλλουν τα τέλη φοίτησης εντός των ημερομηνιών που ορίζονται. Εν προκειμένω οι φοιτητές/-τριες του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου να καταβάλουν τέλη φοίτησης, το ύψος των οποίων ορίζεται στο άρθρο 6 του παρόντος.
 - ζ. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, καθώς και όποια άλλη υποχρέωση προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.
 - η. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, κατόπιν πρότασης της Σ.Ε. και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη της σχολής και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του ΠΜΣ και του Τμήματος).
 - θ. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων διοίκησης του Π.Μ.Σ., του Τμήματος καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.
 - ι. Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγω διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το πρόγραμμα.
- 3) Προϋπόθεση για την ανάληψη θέματος μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αποτελεί η επιτυχής ολοκλήρωση όλων των απαιτήσεων των μαθημάτων των Α΄ και Β΄ εξαμήνων

7. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Η επίσημη γλώσσα Διδασκαλίας των μαθημάτων και εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας (Δ.Ε.) είναι η Ελληνική.

Η διαδικασία ανάθεσης της Δ.Ε. ξεκινά κατά το 2ο εξάμηνο σπουδών σε ημερομηνία και χρονοδιάγραμμα που καθορίζει η Σ.Ε., με την σύνταξη του πίνακα επιβλεπόντων/ουσών και προτεινομένων θεματικών ενοτήτων διπλωματικών εργασιών και κατόπιν επιλογής των φοιτητών/τριών των προτιμήσεων τους από τον πίνακα αυτό.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάθεση θέματος Δ.Ε. σε μεταπτυχιακό/-ή φοιτητή/-τρια είναι η επιτυχής περάτωση όλων των μαθημάτων και σεμιναρίων του Π.Μ.Σ. Η Δ.Ε. είναι ατομική, πρέπει να χαρακτηρίζεται από στοιχεία πρωτοτυπίας και να έχει ερευνητικό χαρακτήρα. Το θέμα της πρέπει να εντάσσεται στη γνωστική περιοχή κάθε κατεύθυνσης. Λεπτομέρειες για τη διαδικασία ανάληψης και συγγραφής της Δ.Ε. αναφέρονται στον Οδηγό Εκπόνησης

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Διπλωματικών Εργασιών (ο οποίος συντάσσεται από την Σ.Ε. και εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος).

14

8. Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι τα παρακάτω:

- 1) Η Σύγκλητος του Ιδρύματος,
- 2) Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- 3) Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος, και
- 4) Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ

- **Μαρία Παπανδρέου**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, **Διευθύντρια**,
- **Δόμνα Κακανά**, Καθηγήτρια,
- **Μαρία Παπαδοπούλου**, Καθηγήτρια,
- **Εύα Παυλίδου** Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
- **Βασιλεία Χρηστίδου**, Καθηγήτρια,

Λεπτομέρειες για το ρόλο των Οργάνων διοίκησης αναφέρονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ

9. Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής στην οποία ανήκει το Τ.Ε.Π.Α.Ε. στεγάζεται στον **δεύτερο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής και λειτουργεί όλες τις εργάσιμες μέρες από τις 9:00 ως τις 19:00.**

Η συλλογή της αποτελείται από περίπου 30.000 τόμους βιβλίων που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων με έμφαση στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Διαθέτει έναν αξιόλογο αριθμό έντυπων περιοδικών παιδαγωγικού ενδιαφέροντος και δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στις ηλεκτρονικές πηγές του συστήματος βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Η βιβλιοθήκη λειτουργεί ως δανειστική και εξυπηρετεί όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας:

- μέλη ΔΕΠ του Α.Π.Θ., διδάσκοντες/ουσες με σχέση εργασίας με το Α.Π.Θ. (π.χ. Π.Δ/407), προπτυχιακούς/ές, μεταπτυχιακούς/ές, φοιτητές/τριες, υποψήφιους/ες διδάκτορες/ισσες του Α.Π.Θ. και μεταδιδάκτορες/ισσες του Α.Π.Θ.,
- υπαλλήλους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας με το Α.Π.Θ.,
- ομότιμους/ες και συνταξιοδοτηθέντες καθηγητές/τριες του Α.Π.Θ.,
- φοιτητές/τριες προγραμμάτων ανταλλαγής (π.χ. Erasmus, κτλ), καθώς και
- εξωτερικούς/ές χρήστες/τριες, οι οποίοι/ες γίνονται μέλη με την έκδοση κάρτας βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., έναντι προκαθορισμένου ποσού, που αποφασίζεται από την

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Πρυτανεία μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας. Η κάρτα δανεισμού είναι αυστηρά προσωπική και απαραίτητη για το δανεισμό.

Η βιβλιοθήκη διαθέτει αναγνωστήριο, νησίδα υπολογιστών καθώς και πρόσβαση σε ασύρματο δίκτυο.

Πληροφορίες: <http://www.educ.auth.gr/educdrupal/el/SchoolLibrary>

 educationlib@educ.auth.gr

Προσωπικό Βιβλιοθήκης

Λιόλιου Φωτεινή



2310994214



flioliou@eled.auth.gr

Νούνη Ανδριανή



2310991242



anouni@eled.auth.gr



2310995047

10. Υπηρεσίες προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Γραφείο Διασύνδεσης



www.career.auth.gr

Γραφείο Erasmus+



<https://eurep.auth.gr/el/contact>

Διαχείριση Ηλεκτρονικού Λογαριασμού ΑΠΘ



it.auth.gr/el/account/univID

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης



www.auth.gr

Ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες ΑΠΘ



www.lib.auth.gr

Ηλεκτρονική Γραμματεία



<https://students.auth.gr/>

Χρήση του ηλεκτρονικού φοιτητολογίου



https://it.auth.gr/service/studentis/?tab=service_docs

Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Συγγραμμάτων
Εύδοξος



eudoxus.gr

Ηλεκτρονική Τάξη



elearning.auth.gr

Πρόγραμμα μαθημάτων και αιθουσών



<https://classschedule.auth.gr/#/>

Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ακαδημαϊκής
Ταυτότητας



academicid.minedu.gov.gr

Κέντρο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης



it.auth.gr

Κοσμητεία Παιδαγωγικής Σχολής



www.educ.auth.gr

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Ασύρματη πρόσβαση στο δίκτυο Α.Π.Θ.



<https://it.auth.gr/service/wifi/>

Αυτοτελές Γραφείο Προσβασιμότητας ΑμεΑ



www.auth.gr/directorate/admin-gdty/admin-gpa/

Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο



<https://gym.auth.gr/>

Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη Α.Π.Θ.



<http://www.pfl.auth.gr/>

Συνήγορος του Φοιτητή



www.auth.gr/synigoros-tou-foititi/

Επιτροπή Φύλου



<https://www.auth.gr/committee/com-gaei/>

16

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΘ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης έχει ως στόχο την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των δομών που προσφέρουν ψυχολογική βοήθεια και συμβουλευτική στήριξη στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Α.Π.Θ. μέσω του Κέντρου Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ.) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο. Οι υπηρεσίες του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ παρέχονται όχι μόνο στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Α.Π.Θ., αλλά και στο προσωπικό του Πανεπιστημίου. Συνεργάζεται στενά με άλλες Επιτροπές συναφούς αντικειμένου και διοργανώνει Ημερίδες για διάλογο με τους/τις φοιτητές/τριες, όπως και με το διοικητικό και λοιπό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας. Στους άμεσους στόχους του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. είναι η δυνατότητα έναρξης λειτουργίας Ανοιχτής τηλεφωνικής γραμμής στο Πανεπιστήμιο, με σκοπό την άμεση βοήθεια σε άτομα που βρίσκονται σε κρίση και σε άτομα με προσωπικές δυσκολίες, που σε πρώτη φάση αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια να μιλήσουν για τα προβλήματα τους όταν υπάρχει ανωνυμία και απουσιάζει η οπτική επαφή.

Επικοινωνία



2310 992643 & 2310992621



vpapadot@ad.auth.gr



Γραφεία 5 και 8, ισόγειο της Κάτω Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Λέσχης, στο χώρο της Υγειονομικής Υπηρεσίας, Πανεπιστημιούπολη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας έχει ως στόχο να δημιουργήσει συνθήκες που θα καταστήσουν το Πανεπιστήμιο χώρο προσβάσιμο σε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση των ΑμεΑ, όπου η δυσκολία προσβασιμότητας στον χώρο καθιστά δύσκολη και την προσβασιμότητα στη γνώση. Για τον λόγο αυτό φοιτητές και φοιτήτριες με προβλήματα όρασης εκπαιδεύονται από ειδικευμένα μέλη ΔΕΠ στη χρήση ηλεκτρονικών μηχανημάτων σε ορισμένες Βιβλιοθήκες του Α.Π.Θ. όπου υπάρχουν εκτυπωτές Braille. Επίσης φροντίζει –στο μέτρο του δυνατού– και για τη διευκόλυνση χορήγησης σε αυτούς συγγραμμάτων με φωνητική απόδοση. Παρέχει λεωφορείο ΑμεΑ για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των φοιτητών και των φοιτητριών με αναπηρίες, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνησή τους κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς και κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε και το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας Α.Π.Θ., το οποίο διαθέτει ομάδα εθελοντών και εθελοντριών, που ως επί το πλείστον είναι φοιτήτριες.

Επικοινωνία



selfhelp@auth.gr

Επίσης, η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας έχει εδώ και χρόνια καθιερώσει στο Α.Π.Θ. το θεσμό της **Εθελοντικής Αιμοδοσίας** και την ως εκ τούτου δημιουργία Τράπεζας Αίματος στο ΑΧΕΠΑ, ενώ από τον Μάιο του 2007 ιδρύθηκε και Τράπεζα Αίματος στο ΤΕΦΑΑ Σερρών σε συνεργασία με την ΕΚΠΥ και το Γενικό Νοσοκομείο Σερρών. Η εθελοντική αιμοδοσία πραγματοποιείται δύο φορές το χρόνο, κατά τη διάρκεια των μηνών Νοεμβρίου και Απριλίου, στον χώρο της Αίθουσας Τελετών του Α.Π.Θ. με απώτερο στόχο -εφικτό και άμεσο- οι ανάγκες σε αίμα να καλύπτονται αποκλειστικά από την Εθελοντική Αιμοδοσία, η οποία σήμερα καλύπτει γύρω στο 40% των συνολικών αναγκών. Συμμετοχή στην αιμοδοσία, η οποία είναι μια ασφαλής διαδικασία χωρίς επιπλοκές, μπορούν να έχουν όσοι και όσες είναι πάνω από 18 ετών και δεν έχουν ειδικά προβλήματα υγείας.

Επικοινωνία



2310 995386



socialcom@ad.auth.gr
fititikiline@ad.auth.gr



<http://auth.gr/14>

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

18

Το Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας των Φοιτητών/τριών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες έχει ως κύριο στόχο του να συνδράμει στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες:

- με αναπηρία,
- οι αλλοδαπές/οί,
- οι μειονοτικές/οί και οι ομογενείς ή παλιννοστούντες,
- αλλά και οποιαδήποτε άλλη κατηγορία φοιτητών/τριών που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους παρουσιάζουν κάποιο ανασταλτικό για την πρόοδο των σπουδών τους πρόβλημα.

Οι ως άνω φοιτητές/τριες μπορούν να ενημερώνουν απευθείας την Επιτροπή του Παρατηρητηρίου -όπως επίσης να ενημερώνουν και τους Συμβούλους Σπουδών του Τμήματός τους- για τυχόν σοβαρά προβλήματα που ανακύπτουν κατά την πορεία των σπουδών τους και τα οποία προκύπτουν είτε λόγω της ιδιότητάς τους ως φοιτητών/τριών ΑμεΑ είτε ως αλλοδαπών ή ακόμα ως μειονοτικών (π.χ. προβλήματα με την ελληνική γλώσσα, ανάγκη για παροχή εξειδικευμένης ορολογίας) είτε λόγω έκτακτων προβλημάτων υγείας τους.

Επικοινωνία



2310.995360



stud-observ@ad.auth.gr



<http://acobservatory.web.auth.gr>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Η Επιτροπή Εθελοντισμού ως κύριο στόχο της έχει την προώθηση στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας της ιδέας του εθελοντισμού και την καλλιέργεια αυτής ως σύγχρονου αιτήματος. Με βάση τον στόχο αυτό η Επιτροπή Εθελοντισμού, έχοντας και ως κίνητρό της τη βελτίωση της καθημερινότητας όλων όσοι βρίσκονται στο Α.Π.Θ. – φοιτήτριες/ές, καθηγήτριες/τές και εργαζόμενες/οί– με μικρές αλλά ουσιαστικές ενέργειες σε τομείς όπως είναι τα φοιτητικά θέματα, το περιβάλλον και η κοινωνική προσφορά, ενθαρρύνει όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας να πάρουν πρωτοβουλίες, καταθέτοντας ιδέες και προτάσεις ξεκινώντας από τα απλά, μικρά και υλοποιήσιμα. Για το σκοπό αυτό έχουν ήδη αρχίσει να δημιουργούνται Δίκτυα Εθελοντισμού ανά Τμήμα/Σχολή καταρχήν από ένα μέλος ΔΕΠ και έναν/μία φοιτητή/τρια προκειμένου, μέσω ενημερωτικών εκδηλώσεων, να δημιουργηθεί σώμα εθελοντών στο κάθε Τμήμα/Σχολή του Α.Π.Θ.

Επικοινωνία



2310996713, 996708

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης



vrect-ac-secretary@auth.gr

19

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Η **Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (Ε.Ι.Φ)** του **Α.Π.Θ.** λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο της Συγκλήτου και των Διοικήσεων των Σχολών και Τμημάτων για την προώθηση της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής, μεταξύ των άλλων παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε περιπτώσεις καταγγελιών για διακριτική μεταχείριση ή παρενοχλητική συμπεριφορά, καθώς και συνδρομή προς θύματα διακρίσεων όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση.

Επικοινωνία



<https://www.facebook.com/isotitaAUTH/>



<https://www.auth.gr/committee/com-gaei/>

Η **Επιτροπή Φύλου και Ισότητας της Παιδαγωγικής Σχολής**, στοχεύει στην προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής της **Παιδαγωγικής Σχολής**



<https://www.educ.auth.gr>

11. Περιγράμματα Μαθημάτων

Υ01 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αντώνιος Λενακάκης, Χαρίκλεια Κανάρη, Εύα Παυλίδου, Μαρία Λέτσιου, Θεοδωρίδης Ν.**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Στο μάθημα αυτό, παρουσιάζονται οι Τέχνες ως ενοποιητικός μοχλός μιας ολιστικής εκπαιδευτικής προσέγγισης για μια παιδαγωγική της δημιουργικότητας. Σε συντονισμό με τις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής για καινοτομία και για έκφραση της πολιτισμικής πολυμορφίας, παρουσιάζονται μέσα από σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και ενδεικτικές εφαρμογές, οι βασικές δομές για τη μεταφορά των δημιουργικών ικανοτήτων μέσω των

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Τεχνών, σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης. Οι Εικαστικές Τέχνες, η Μουσική, το Θέατρο, ο Χορός, καθώς και η Μουσειακή Εκπαίδευση παρουσιάζουν τις ιδιαιτερότητες, τόσο στις βασικές εκπαιδευτικές δομές τους, όσο και στην έρευνα και συνδέονται διαθεματικά με τρόπους που υποστηρίζουν την έκφραση, την επικοινωνία και τη μάθηση στον σύγχρονο κόσμο.

20

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι φοιτήτριες/τές αναμένεται ότι:

- Θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές της δημιουργικής κίνησης, του χορού, της μουσικής και του θεάτρου στην εκπαίδευσης, καθώς και τις ενδεδειγμένες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που αφορούν τις μικρές ηλικίες σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης
- Θα μπορούν να εφαρμόζουν δημιουργικές διασυνδέσεις μεταξύ των τεχνών, μέσω της κίνησης, της μουσικής, του μουσείου και του θεάτρου και να χτίζουν νέους διαύλους επικοινωνίας και μάθησης σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
- Θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής έρευνας στις εικαστικές και παραστατικές τέχνες και στη μουσική.
- Θα εξασκηθούν στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών ερευνητικών σχεδίων με την χρήση των τεχνών.
- Θα συνδέσουν την θεωρία και την πράξη στις σύγχρονες καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές πρακτικές.
- Θα γνωρίσουν το μουσείο ως περιβάλλον μη τυπικής μάθησης και τις δυνατότητες που προσφέρει για την απόκτηση βιωματικών εμπειριών τέχνης.
- Θα γνωρίσουν τους τρόπους αξιοποίησης των τεχνών για τη βιωματική προσέγγιση μουσειακών περιεχομένων και τη δημιουργική έκφραση εντός του μουσείου αλλά και στο σχολείο

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ομαδικά & ατομικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓
Σύνολο	

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast
- Ήχος

- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Προβολή αρχείων κειμένου (ppt κ.ά.), εικόνας (φωτογραφίες, βίντεο), ήχου (μουσική, podcast κ.ά.), βιντεοσκοπήση, ηχογράφηση εργαστηριακών δράσεων, χρήση πλατφόρμας e-learning για ανάρτηση υλικού, ανακοινώσεων και επικοινωνίας με τις/τους φοιτήτριες/τές, καθώς και για τη διενέργεια quiz, υποβολής εργασιών κ.λπ.

Αξιολόγηση Φοιτητών/τριών

Τα απαιτούμενα εξετάσεων προόδου και τελικής εξέτασης, καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση, θα αναρτώνται εγκαίρως στο elearning. Καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν σε καλλιτεχνικές δράσεις είτε ως δημιουργοί είτε ως θεατές/ακροατές, μελετούν την τρέχουσα έρευνα μέσω της τρέχουσας αρθρογραφίας, συμμετέχουν σε quiz και παρουσιάζουν δρώμενα και εργασίες μπροστά στην ομάδα.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Θεοδωρίδης, Ν. (2020). *Φίλοι Μουσικόφιλοι. Μουσικοπαιδαγωγικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση.

Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.) (2011). *Παιδί και εκπαίδευση στο μουσείο. Θεωρητικές αφετηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*. Ελληνικό Παιδικό Μουσείο. Πατάκης.

Κούβου, Ο. (2016). *Παιδικό σχέδιο, Η γνωστική προσέγγιση*. Gutenberg.

Κούβου Ο. (2019). *Διδάσκοντας Σχέδιο σε Παιδιά, Μαθήματα Διαπραγματευτικής σχεδίασης*. Gutenberg.

Λενακάκης, Α., & Παρούση, Α. (2019). *Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων*. Gutenberg.

Letsiou M. (2022). The Creation of a Vibrant Making Space: Objects and Studio Learning. *Art Education*, 75(5), 8-14.

Marshall J., Stewart C., & Thulson A. (2021). *Teaching Contemporary Art with Young People Themes in Art for K-12 Classrooms*. Teachers College Press.

Leavy, P. (2020). *Η καλλιτεχνική δημιουργία ως μέθοδος: Έρευνα μέσω της τέχνης* (Λέτσιου Μ., Επιμ.). Gutenberg.

Lytwyn, T. (2014). *Stimulating the Brain with Creative Movement in the Classroom*. Honors Theses. 2523. https://scholarworks.wmich.edu/honors_theses/2523

-Μπουρνέλλη, Ν. (2006). *Κινητική Δημιουργικότητα: ειδικό πρόγραμμα ανάπτυξης της κινητικής δημιουργικότητας για παιδιά*. Αυτοέκδοση.

Νάκου, Ει., Νικονάνου, Ν., & Κανελλόπουλος, Π. (Επιμ.) (2017, Ιούνιος). «Μουσειακή εκπαίδευση: Εκπαιδευτικό υλικό, δράσεις, εμπειρίες». *MuseumEdu*, 4. <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/en/node/428>

Παυλίδου, Ε. (2012). *Κινητική και Ρυθμική Αγωγή στην Προσχολική Εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη*. Ζυγός.

Πίγκου-Ρεπούση, Μ. (2019). *Εκπαιδευτικό δράμα: Από το θέατρο στην εκπαίδευση*. Καστανιώτης.

Υ02 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Κορνηλία Χατζηνικολάου, Μαρία Γκέκα, Φλώρα Κολιούλη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα οι φοιτητές/τριες θα συμμετέχουν στη διερεύνηση και κριτική ανασκόπηση βασικών θεωριών και μεθοδολογιών της επιστήμης της ψυχολογίας που βρίσκουν πεδίο εφαρμογής στην εκπαίδευση δίνοντας έμφαση στην προσχολική και παιδική ηλικία. Το μάθημα αποσκοπεί να συμβάλει στην κατανόηση των ψυχολογικών διεργασιών, όπως και σε μια ολιστική και αναπτυξιακή οπτική των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των πολλών και ποικίλων εκπαιδευτικών πλαισίων μέσα στα οποία τα παιδιά και εκπαιδευτικοί δρουν, αλληλοεπιδρούν και συνδιαμορφώνουν. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, οι συμμετέχουσες/-οντες θα έχουν την ευκαιρία στα πλαίσια του μαθήματος να μελετήσουν και να αναστοχαστούν πάνω σε θεματικές όπως ο

ρόλος και οι επιδράσεις των συναισθημάτων και των ανθρώπινων σχέσεων στη μάθηση, οι κοινωνικές αναπαραστάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης, και τον ρόλο της επιστήμης της Ψυχολογίας στην κατανόηση και αξιοποίηση των μεταβολών στα περιβάλλοντα όπου ζουν και μαθαίνουν τα παιδιά με στόχο την προώθηση της υγιούς ανάπτυξης και ευημερίας των τελευταίων. Στα πλαίσια του μαθήματος, οι συμμετέχουσες/-οντες θα συνεργαστούν στη διαμόρφωση νέων δικών τους υποθέσεων και ερωτημάτων πάνω στις εξεταζόμενες θεματικές και θα εργαστούν πάνω στους επιστημονικά ορθούς τρόπους διερεύνησης και απάντησης των ερωτημάτων και των υποθέσεων αυτών. Το μάθημα διαρθρώνεται σε τρεις κεντρικές ενότητες: α) Ο ρόλος και οι επιδράσεις των συναισθημάτων και των ανθρώπινων σχέσεων στη μάθηση, β) Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης, και γ) Μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα και Ψυχολογία.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να καταδεικνύουν την ικανότητα κριτικής ανάλυσης και εφαρμογής βασικών θεωριών και μεθοδολογιών της επιστήμης της ψυχολογίας στην εκπαίδευση και ιδιαίτερα στην εκπαίδευση παιδιών προσχολικής και παιδικής ηλικίας. Να υιοθετούν μια ολιστική και αναπτυξιακή προσέγγιση στην κατανόηση των ψυχολογικών διεργασιών παιδιών προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των πολλών και ποικίλων εκπαιδευτικών πλαισίων μέσα στα οποία τα παιδιά και εκπαιδευτικοί δρουν, αλληλοεπιδρούν και συνδιαμορφώνουν.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Ήχος
- Διαδραστικές ασκήσεις

- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Αξιολόγηση Φοιτητών

Η αξιολόγηση βασίζεται στην γραπτή και προφορική παρουσίαση εργασιών που δίνονται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική)
- Έκθεση / Αναφορά (Διαμορφωτική)

Βιβλιογραφία

Feldman, R. (2019)(επιμ Η. Μπεζεβέγκης). Αναπτυξιακή Ψυχολογία - δια βίου προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg. Κουγιουμουτζάκης, Γ. (επιμ.). Το συν- της συγκίνησης: Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων - Προς τιμήν του Colwyn Trevarthen. ΙΤΕ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ.

Λουμάκου, Μ. & Μπρουσκέλη, Β. Παιδί και γεγονότα ζωής. Αθήνα: Gutenberg.

Μαντόγλου, Α. & Μελέτη Κ. (2013). Επιστημονικός λόγος περί κοινωνικών αναπαραστάσεων και ιδεολογιών. Παπαζήσης.

Rimé, B. (2019). Η κοινωνική επικοινωνία των συναισθημάτων (Επιστ. επιμ.: Στάμος Παπαστάμου). Εκδόσεις Πεδίο.

Rubie-Davis, C. M., Stephens, J. M. & Watson, P. (2022). Εγχειρίδιο Κοινωνικής Ψυχολογίας της σχολικής τάξης (Επιστ. επιμ., Γιώτσα, Α. , Γκέκα, Μ., Κωνσταντινίδου, Θ. , Λαμπρίδης, Ε.) Εκδόσεις Δαρδανός.

Υzerbut, V. & Klein, O. (2022). Κοινωνική Ψυχολογία (Επιστ. επιμ., Παπαστάμου, Σ., Προδρομίτης, Μ.Γκέκα, Μ.). Εκδόσεις Πεδίο.

Zeana, C.H. (2022). Εγχειρίδιο για την ψυχική υγεία των βρεφών (Επιστ. επιμ.: Κορίνα Χατζηνικολάου). Εκδόσεις Πεδίο.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Υο3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού Υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αργύριος Κυρίδης, Χρήστος Τουρτούρας, Ιωάννης Μιχάλης**

25

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει στο βασικό κορμό του ένα εισαγωγικό μάθημα στις τεχνικές εισαγωγή στις επιστημολογικές προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας. Στη συνέχεια αναπτύσσονται τα βασικά στοιχεία της ποσοτικής και της ποιοτικής έρευνας και των εργαλείων τους με έμφαση στις κοινωνικές επιστήμες και ειδικότερα στις επιστήμες της εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι τεχνικές της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής, ενώ οι φοιτητές/τριες ασκούνται στη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Το μάθημα περιλαμβάνει 39 ώρες δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλίας, ανατροφοδοτήσεις μέσω των εργαλείων σύγχρονης και ασύγχρονης διδασκαλίας που παρέχονται από το ίδρυμα και το τμήμα. Οι θεματικές ενότητες που θα αναπτυχθούν είναι οι ακόλουθες: (α) Γενικά περί έρευνας – Επιστημολογικές προϋποθέσεις της έρευνας, (β) Εγκυρότητα, αξιοπιστία και ερευνητική δεοντολογία, (γ) Το Ερευνητικό σχέδιο (δ) Ερευνητικό ερώτημα – Υποθέσεις έρευνας, (ε) Τεκμηρίωση – Αναζήτηση πηγών, (στ) Δειγματοληψία- Μεταβλητές, (ζ) Ποσοτική έρευνα - Χρήση SPSS (Βασικές οδηγίες χρήσης), (η) Έρευνα επισκόπησης – Σχεδιασμός ερωτηματολογίου και ανάλυση των δεδομένων Περιγραφική και Επαγωγική Στατιστική, (θ) Ποιοτική Έρευνα, Ανάλυση περιεχομένου – Ανάλυση λόγου - Εθνογραφία - Ομάδες εστίασης - Μελέτη περίπτωσης - Έρευνα δράση - Θεμελιωμένη θεωρία.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά το τέλος του μαθήματος θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν τη φύση και τις τεχνικές της επιστημονικής έρευνας, ειδικά αυτής που επικεντρώνεται στις κοινωνικές επιστήμες και στην εκπαίδευση. Θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν, να κρίνουν και να αξιοποιούν δημοσιευμένες έρευνες, να αναγνωρίζουν τα βασικά συστατικά τους και να είναι σε θέση να τις αξιοποιούν για επόμενες ερευνητικές προσπάθειες. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ερευνητικές μεθόδους και ερευνητικά εργαλεία, καθώς και να σχεδιάζουν ερευνητικές προσπάθειες και τα αντίστοιχα εργαλεία. Ακόμα θα γνωρίζουν και θα χρησιμοποιούν βασικές αρχές και τεχνικές των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων έρευνας και βασικές τεχνικές της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ομαδικά ή Ατομικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Φροντιστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓

26

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Αξιολόγηση Φοιτητών

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Creswell, W.J. (2011). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας* (Μετ. Κουβαράκου, Ν., Επιμ. Χ. Τζορμπατζούδης). ΙΩΝ.

Bell, j. (1999). *Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας*. Gutenberg

Ενδεικτική βιβλιογραφία η οποία πραγματεύεται πιο συγκεκριμένες —κατά κανόνα— πτυχές της ερευνητικής μεθοδολογίας. Στη συγκεκριμένη βιβλιογραφία δεν είναι υποχρεωτικό να προστρέξουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, παρά μόνον όσες και όσοι επιθυμούν να μελετήσουν περισσότερο τόσο για τις ανάγκες του συγκεκριμένου μαθήματος όσο και για τις ανάγκες άλλων μαθημάτων ή για την εκπόνηση μεταπτυχιακών εργασιών ή της τελικής μεταπτυχιακής του εργασίας:

Anderson G. (1990). *Fundamentals of Educational Research*. Bristol: Falmer Press.

Bailey K. (1978). *Methods of Social Research*. London: Collier - McMillan.

Bardin L. (1977). *L' analyse de contenu*. Paris: PUF.

- Belson W.A. (1986). *Validity in Survey research*. Aldershot: Gower.
- Berelson B. (1971). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Hafner.
- Cohen L. & Manion L. (2004). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Curley K. (1990). Content Analysis. In: Asher E. *The Encyclopedia of Language and Linguistics*. Edinburgh: Pergamon Press.
- Davidson J. (1970). *Outdoor Recreation Surveys: The Design and the Use of Questionnaires for Site Surveys*. London: Countryside Commission.
- De Sola Pool I. (1959). *Trends in Content Analysis*. Urbana: University of Illinois Press.
- DeLandsheere G. (1996). *Η εμπειρική έρευνα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Denzin N. (1970). *The Research Act in Sociology: A Theoretical Introduction to Sociological Method*. London: Butterworth.
- DeVaus D. (1986). *Surveys in Social Research*. Boston: Allen & Unwin.
- Downs C., Smeyak G. & Martin E. (1980). *Professional Interviewing*. New York: Harper & Row.
- Fraise P. & Piaget J. (1970). *Traite de Psychologie Experimentale*. Paris: PUF.
- Gall M., Borg W. & Gall J. (1965). *Educational Research. An Introduction*. New York: Longman.
- Grawitz M. (1981). *Methods des sciences sociales*. Paris: Dalloz.
- Hitchcock G. & Hughes D. (1992). *Research and the Teacher*. New York: Routledge.
- Hoinville G. & Jowell R. (1978). *Survey Research Practice*. London: Heinemann.
- Howard K. & Sharp J.A. (1996). *Η επιστημονική μελέτη*. Αθήνα: Gutenberg
- Javeau J. (1996). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Kerlinger F. (1970). *Foundations of Behavioral Research*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Koen, L & Manion, L. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Krippendorff K. (1980). *Content Analysis: An introduction to its Methodology*. London: Sage.
- Labaw P. (1980). *Advanced Questionnaire Design*. Cambridge: Abt.
- Lasswell H.D. & Leites W. (1965). *The Language of Politics: Studies in Quantitative Semantics*. New York: MIT Press.
- Lasswell H.D. Merner O. & De S. Pool I. (1952). *The comparative study of symbols*. Stanford: Stanford University Press
- LeCompte M., Millroy W. & Preissle J. (Eds) (1992). *The Handbook of Qualitative Research in Education*. San Diego: Academic Press.
- Lin N. (1976). *Foundations of Social Research*. New York: McGraw Hill.

Lofland J. (1971). *Analyzing Social Settings*. New York: Wadsworth.

Merton R. & Kendall P. (1946). The focused interview. *American Journal of Sociology*, 51, 541-557.

Miles M. & Huberman A. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks: Sage.

Υ.04 ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αθανάσιος Γρηγοριάδης, Μαρία Μπιρμπίλη, Μαρία Παπανδρέου, Μαρία Παυλή Κορρέ**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα Σύγχρονα Μαθησιακά Περιβάλλοντα διαρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές ενότητες

Ενότητα 1^η: Μάθηση, γνώση και θεωρία (3 διαλέξεις)

- Τι σημαίνει μάθηση; Τι και πώς μαθαίνουμε;
- Με ποιο τρόπο οι παραδοχές μας για τη μάθηση και τη γνώση μας διαμορφώνουν ως επιστήμονες και επαγγελματίες;
- Ποιος είναι ο ρόλος της θεωρίας και του θεωρητικού στοχασμού στην έρευνα και στην πράξη;

Ενότητα 2^η: Μεθοδολογία Αλλαγής και Σχεδιασμός Παρεμβάσεων (4 διαλέξεις)

- Θεωρία και Μεθοδολογία Αλλαγής
- Σχεδιασμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων
- Παράδειγμα Εφαρμογής Εκπαιδευτικής Παρέμβασης-Έργο Erasmus+ ΚΑ3 SWPBS
- Παρουσιάσεις εργασιών - Εργαστήριο σχεδίων παρεμβάσεων

Ενότητα 3^η: Δια Βίου Μάθηση (2 διαλέξεις)

- Διά Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση: ορισμοί, προσεγγίσεις, αλληλεπικαλύψεις και αλληλεπιδράσεις
- Διά ζώσης και ηλεκτρονικά περιβάλλοντα μάθησης στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Ενότητα 4^η: Κοινότητες μάθησης και πρακτικής (3 διαλέξεις)

- Το σχολείο ως κοινότητα μάθησης
- Οι κοινότητες μάθησης και πρακτικής ως πλαίσιο για επαγγελματική ανάπτυξη
- Η δημιουργία κοινοτήτων μάθησης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι ΜΦ:

- Θα μπορούν να αξιοποιήσουν τα σύγχρονα θεωρητικά μοντέλα σχετικά με τη μάθηση.
- Θα μπορούν να αναγνωρίσουν ζητήματα προσωπικών, οντολογικών και επιστημολογικών παραδοχών σχετικά με τη μάθηση.
- Θα μπορούν να πραγματοποιήσουν μια συστηματική επισκόπηση βιβλιογραφίας για μία ερευνητική θεματική.
- Θα μπορούν να σχεδιάζουν αποτελεσματικά μία εκπαιδευτική παρέμβαση σε ένα οργανωμένο μαθησιακό περιβάλλον.
- Θα μπορούν να σχεδιάσουν έναν ερευνητικό σχεδιασμό για την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση μιας ερευνητικής παρέμβασης.
- Θα κατανοούν τις βασικές έννοιες της Δια Βίου Μάθησης και Εκπαίδευσης καθώς και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων σε δια ζώσης και σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα.
- Θα κατανοούν τους εννοιολογικούς προσδιορισμούς, τα μοντέλα και τα χαρακτηριστικά των κοινοτήτων μάθησης.
- Θα είναι σε θέση να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη και στην λειτουργία κοινοτήτων μάθησης σε διάφορα πλαίσια.

Οργάνωση του Μαθήματος

Το μάθημα υλοποιείται σε τρίωρες εβδομαδιαίες συναντήσεις. Οι συναντήσεις περιλαμβάνουν μια εισαγωγική εισήγηση από τον διδάσκοντα ή την διδάσκουσα και στη συνέχεια ακολουθεί συζήτηση η οποία στηρίζεται σε μελέτη βιβλιογραφίας που έχουν συμβουλευτεί οι ΜΦ, σε μελέτη περίπτωσης και παραδείγματα ή/και σύντομες παρουσιάσεις των ΜΦ.

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Παρουσιάσεις (ppt), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail.

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται στην 1η διάλεξη για τον ακριβή φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης της κάθε εργασίας. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται σε μια σειρά παραδοτέων εργασιών (2 ατομικές

εργασίες και 1 παρουσίαση). Τα κριτήρια για την αξιολόγηση δίνονται στην αρχή του εξαμήνου, και υπενθυμίζονται πριν από κάθε εργασία με συγκεκριμένες οδηγίες.

Βιβλιογραφία

1^η ενότητα

Illeris, K. (2009). *Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης*. 16 Θεωρίες Μάθησης... με τα Λόγια των Δημιουργών τους. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Schunk, H. D. (2010). *Θεωρίες μάθησης. Μια εκπαιδευτική θεώρηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κουλαϊδής, Β. (Επιμ.) (2007). *Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής - Δημιουργικής Σκέψης*. Ανάκτηση από: http://www.oepek.gr/download/Sygxrones_Didaktikes_B

2^η ενότητα

Bailey, D. H., Duncan, G. J., Cuncha, F., Foorman, B. R., & Yeager, D. S. (2020). Persistence and Fade-out of educational-intervention effects: mechanisms and potential solutions. *Psychological Science*, 21(2), 55-97. <https://10.1177/1529100620915848>

Barnett, W. S. (2011). Effectiveness of Early Educational Intervention. *Science*, 353(6045), 975-978. <https://doi.org/10.1126/science.1204534>

Danusso, L., Testa, I., & Vicentini, M. (2010). Improving Prospective Teachers' Knowledge about Scientific Models and Modelling: Design and evaluation of a teacher education intervention. *International Journal of Science Education*, 32(7), 871-905, DOI: 10.1080/09500690902833221

Holland, M. L., Malmberg, J., & Peacock, G. G. (2017). *Behavioral problems of young children: Effective interventions in the preschool and kindergarten years*. 2nd edition. The Guilford Press.

Ledford, J.R., & Gast, D.L. (Eds.). (2009). *Single Subject Research Methodology in Behavioral Sciences: Applications in Special Education and Behavioral Sciences* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203877937>

Ramberg, J., Laftman, S. B., & Almquist, Y. B. (2019). School effectiveness and students' perceptions of teacher caring: A multilevel study. *Improving Schools*, 22(1), 55-71. <https://10.1177/1365480218764693>

3^η ενότητα

Anderson, T. (2003). Modes of Interaction in Distance Education: Recent Developments and Research Questions. In M. G. Moore & W. G. Anderson, *Handbook of Distance Education* (pp. 129-144). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Καραλής, Θ., & Παπαγεωργίου, Η. (2012). *Σχεδιασμός, Υλοποίηση & Αξιολόγηση Προγραμμάτων Διά Βίου Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/ekpaideutiko_yliko.pdf

M. G. Moore, & W. C. Diehl (Eds.) (2019). *Handbook of distance education* (4rd ed.). New York: Routledge.

Παυλή Κορρέ, Μ., & Λευθεριώτου, Π. (2020). Σχεδιασμός Προγραμμάτων Μη Τυπικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Διά Ζώσης Εκπαίδευσης και Ηλεκτρονικής Μάθησης. Αθήνα: Ύψιλον.

Rogers, A. (2004). *Non-Formal Education. Flexible Schooling on Participatory Education? Usa: Comparative Education Research Centre/The University of Hong Kong/Kluwer Academic Publishers.*

4^η ενότητα

Busher, H. (2005). The project of the other: Developing inclusive learning communities in schools. *Oxford Review of Education*, 31(4), 459–477. doi:[10.1080/03054980500222221](https://doi.org/10.1080/03054980500222221).

Hännikäinen, M. (2005) Rules and agreements — And becoming a preschool community of learners, *European Early Childhood Education Research Journal*, 13(1), 97-110, DOI: [10.1080/13502930585209581](https://doi.org/10.1080/13502930585209581)

Hännikäinen, M. (2007) Creating togetherness and building a preschool community of learners: The role of play and games. In T. Jambor & J. Van Gils (eds.) *Several perspectives on children's play*, (pp. 147-160). Antwerpen and Apeldoorn: Garant,

Kilpatrick, S., Barrett, M., & Jones, T. (2003). *Defining Learning Communities* (Discussion Paper). University of Tasmania.

https://www.researchgate.net/publication/43527785_Defining_Learning_Communities

Koivula, M., & Maritta Hännikäinen. (2017) Building children's sense of community in a day care centre through small groups in play. *Early Years* 37(2), 126-142.

Renshaw, P. D. (2003). Community and learning: Contradictions, dilemmas and prospects. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 24(3), 355–370. doi:[10.1080/0159630032000172533](https://doi.org/10.1080/0159630032000172533).

Rogoff, B. (1994). Developing understanding of the idea of communities of learners. *Mind, Culture, and Activity*, 1(4), 209–229. doi:[10.1080/10749039409524673](https://doi.org/10.1080/10749039409524673).

Rogoff, B., Matusov, E. and White, C. 1996. Models of teaching and learning: Participation in a community of learners. In D. R., Olsen & N. Torrance (Eds). *The handbook of education and human development* (pp. 388–414). Cambridge, MA: Blackwell Publishers. (θα το βρείτε στο Academia)

Sewell, A., St George, A., & Cullen, J. 2013. The distinctive features of joint participation in a community of learners. *Teaching and Teacher Education*, 31, 46-55 <https://doi.org/10.1016/j.tate.2012.11.007>.

Vangrieken, K., Chloé Meredith & Tlalit Packer EvaKyndt. 2017. Teacher communities as a context for professional development: A systematic review. *Teaching and Teacher Education*, 61, 47-59

Watkins, C. (2005). Classrooms as learning communities: A review of research. *London Review of Education*, 3(1), 47–64.

<https://www.ingentaconnect.com/content/ioep/clre/2005/00000003/00000001/art00003>

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Α΄

«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ»

ΥΕΙΔ05. ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΕΑ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης- κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 8

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Βασιλεία Χρηστίδου, Μαρία Παπαδοπούλου, Αναστασία Δημητρίου, Σοφία Θεοδοσιάδου, Κωνσταντίνος Χρήστου, Γλυκερία Φραγκιαδάκη, Αικατερίνη Μακρή, Φωτεινή Μπονώτη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Εισαγωγική ενότητα, Στοχοθεσία μαθήματος, Φόρτος Εργασίας, Τρόπος αξιολόγησης

Ενότητα 1η: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ σχεδιασμός και η δημιουργία νοήματος - Τι θεωρείται στο σημερινό εκπαιδευτικό/επικοινωνιακό τοπίο γνώση; - Τι θεωρείται στο σημερινό εκπαιδευτικό/επικοινωνιακό τοπίο μάθηση; - Τι σημαίνει εκπαιδευτικός σχεδιασμός; - Τι μπορούμε να θεωρήσουμε 'ένδειξη' μάθησης; - Η εικόνα ως εκπαιδευτικό τοπίο γνώσης και μάθησης στην προσχολική ηλικία - Σχεδιασμοί για μάθηση

Ενότητα 2η: Πλαισιώσεις του ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ σχεδιασμού - Πώς αξιολογούμε εκπαιδευτικούς σχεδιασμούς; - Ανάλυση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών πόρων για τις φυσικές επιστήμες - Ιδέες και αναπαραστάσεις μικρών παιδιών: από την αρχική αντίληψη, στη διατύπωση διδακτικών/μαθησιακών στόχων και την αξιολόγηση μαθησιακών αποτελεσμάτων - Επιλογή και σχεδιασμός για υλοποίηση μιας οργανωμένης δραστηριότητας μαθηματικών στην προσχολική ηλικία

Ενότητα 3η: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ Σχεδιασμοί για μάθηση - Πώς διαρθρώνονται διαφορετικοί εκπαιδευτικοί πόροι σε έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό; - Πώς εξυπηρετούνται στόχοι διαφορετικών γνωστικών περιοχών και ικανοτήτων από έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό; - Με πόσους τρόπους και πώς υπηρετείται η (ανα)κατασκευή νοήματος σε έναν σχεδιασμό; - Σχεδιάζοντας εκπαιδευτικό υλικό για την γλώσσα και τον γραμματισμό - Σχεδιάζοντας πολυτροπικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις: διαθεματική προσέγγιση περιβαλλοντικών

ζητημάτων - Συμμετοχικές μέθοδοι: καθοδηγούμενος οραματισμός, world café, διασκέψεις πολιτών, παιχνίδια ρόλων, διαχείριση διλημάτων. Σχεδιασμός εκπαιδευτικών εφαρμογών από τους εκπαιδευόμενους

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:

- Προσδιορίζουν τις έννοιες της γνώσης και της μάθησης με τους όρους του σύγχρονου εκπαιδευτικού και επικοινωνιακού πεδίου
- Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά, τις συνιστώσες και τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού σχεδιασμού
- Εντοπίζουν ενδείξεις 'μάθησης'
- Αξιολογούν εκπαιδευτικούς σχεδιασμούς για διαφορετικές γνωστικές περιοχές και ικανότητες - Αντιλαμβάνονται τη συνάρθρωση των διαφορετικών εκπαιδευτικών πόρων σε έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό
- Αναγνωρίζουν πώς εξυπηρετούνται στόχοι διαφορετικών γνωστικών περιοχών και ικανοτήτων από έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό
- Προσδιορίζουν με πόσους και ποιους τρόπους υπηρετείται η (ανα)κατασκευή νοήματος σε έναν σχεδιασμό

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Άλλο / Άλλα	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Παρουσιάσεις (powerpoint), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail

Αξιολόγηση Φοιτητών

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται στην 1η διάλεξη για τον ακριβή φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης της κάθε εργασίας. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται σε μια σειρά παραδοτέων εργασιών (2 εργασίες και 1 παρουσίαση). Η ποιότητα της παρουσίασης της κάθε εργασίας στην τάξη λαμβάνεται επίσης υπόψη στην αξιολόγησή τους.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Ενδεικτικοί τίτλοι:

Anderson, L. (2011). Use the World Café concept to create an interactive learning environment. *Education for Primary Care*, 22(5), 337-338.

Björklund Boistrup, L., & Selander, S. (2022). *Designs for research, teaching and learning: A framework for future education*. Taylor & Francis.

Boilevin, J. M., Delsérieys, A., & Ravanis, K. (2022). *Precursor Models for Teaching and Learning Science During Early Childhood*. Zurich: Springer Nature <https://doi.org/10.1007/978-3-031-08158-3>

Christidou, V., Dimitriou, A., Barkas, N., Papadopoulou, M., & Grammenos, S. (2015). “Young noise researchers”: An intervention to promote noise awareness in preschool children. *Journal of Baltic Science Education*, 14(5), 569-585.

Clements, D. H & Samara, J. (2021) *Learning and Teaching Early Math: The Learning Trajectories Approach*. NY: Routledge.

Γκόρια, Σ., Παπαδοπούλου, Μ., & Χρηστίδου, Β. (2016). Διδακτική παρέμβαση με τη χρήση χαρτών στο νηπιαγωγείο στο πλαίσιο της Παιδαγωγικής των Πολυγραμματισμών. Στο Χ. Σκουμπουρδή, & Μ. Σκουμιός (Επιμ.), *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Το εκπαιδευτικό υλικό στα Μαθηματικά και το εκπαιδευτικό υλικό στις Φυσικές Επιστήμες: μοναχικές πορείες ή αλληλεπιδράσεις;»* (σελ. 452-471). Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Δημητρίου, Α. (2009). *Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Περιβάλλον, αειφορία. Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Fragkiadaki, G., Fleeer, M., & Ravanis, K. (2021). Understanding the complexity of young children's learning and development in science: A twofold methodological model building on constructivist and cultural-historical strengths. *Learning, Culture and Social Interaction*, 28, 100461. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2020.100461>

Κουλαϊδής, Β., Δημόπουλος, Κ., Σκλαβενίτη, Σ., & Χρηστίδου, Β., (2002). *Τα κείμενα της Τεχνοεπιστήμης στο δημόσιο χώρο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Papadopoulou M., & Christidou, V. (2004). Multimodal text comprehension and production by preschool children: An interdisciplinary approach of water conservation. *International Journal of Learning*, 11, 917-927.

Rotas, N. (2019). Three notes on visual pedagogies in childhood research: Making images that move and endure time. *Video Journal of Education and Pedagogy*, 4(1), 9-22. https://brill.com/view/journals/vjep/4/1/article-p9_9.xml?ebody=full%20html-copy1

Serres, M. (1997). *The troubadour of knowledge*. University of Michigan Press.

Serres, M. (2014). *Thumbelina: The culture and technology of millennials*. Rowman & Littlefield.

Στρατηγέα, Α. (2015). *Θεωρία και Μέθοδοι Συμμετοχικού Σχεδιασμού*. Αθήνα: Κάλλιπος Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. Διαθέσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5428?&locale=el>

Templeton, T. N. (2021). Whose story is it? Thinking through early childhood with young children's photographs. *Occasional Paper Series*, 45. DOI: <https://doi.org/10.58295/2375-3668.1391>

Φλογαίτη, Ε., Λιαράκου, Γ., Γαβριλάκης, Κ. (2021). *Συμμετοχικές μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης. Εφαρμογές στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία*. Αθήνα: Πεδίο.

World Health Organization. Regional Office for Europe. (2002). *Community participation in local health and sustainable development: approaches and techniques*. World Health Organization. Regional Office for Europe. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/107341>

Χρηστίδου, Β. (2018). Εικόνα και εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες: Το 'στοίχημα' του Επιστημονικού Οπτικού Γραμματισμού. Στο Χ. Σκουμπουρδή, & Μ. Σκουμιός (Επιμ.), *Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: «Εκπαιδευτικό υλικό Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών: διαφορετικές χρήσεις, διασταυρούμενες πορείες μάθησης»* (σελ. 92-116). Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ανακτήθηκε από <http://ltee.aegean.gr/sekry>

Χρηστίδου, Β., Δημητρίου, Α., Παπαδοπούλου, Μ., Γραμμένος, Σ., & Μπάρκας, Ν. (2015). «Μικροί ερευνητές ήχου»: ένα εκπαιδευτικό σενάριο για την ευαισθητοποίηση στις συνέπειες του θορύβου. Στο Χ. Σκουμπουρδή, & Μ. Σκουμιός (Επιμ.), *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες»* (σελ. 452-471). Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΥΕΙΔο6. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 8

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Μαρία Παπανδρέου, Δόμνα Κακανά, Μαρία Παπαδοπούλου, Αναστασία Δημητρίου, Κυριακούλα Ρόθου, Πετρούλα Τσοκαλίδου, Αναστασία Μαβίδου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα εξετάσουν τις δικές τους παραδοχές σε συνδυασμό με την τρέχουσα έρευνα που αφορά τις αντιλήψεις για τη διαφορετικότητα και τις διαστάσεις της στο πλαίσιο της εκπαίδευσης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Θα μελετήσουν κριτικά σύγχρονα μοντέλα και πρακτικές διαφοροποίησης σε συνδυασμό με τις ποικίλες προκλήσεις που αφορούν το σχεδιασμό και την υποστήριξη περιβαλλόντων μάθησης που εστιάζουν στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και τη συμπερίληψη. Το μάθημα οργανώνεται στις παρακάτω ενότητες.

Ο μύθος της ομοιογένειας της σχολικής τάξης

- Προσωπικές παραδοχές και κατανοήσεις για την ομοιογένεια και ανομοιογένεια μέσα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Τι σημαίνει διαφορετικότητα και ποιες είναι οι διαστάσεις της;
- Πως συμβάλει η αναγνώριση της διαφορετικότητας στη μάθηση;

Παράγοντες που ευνοούν τις διακρίσεις και την ελλειμματική προοπτική σκέψης για τη διαφορετικότητα των μαθητών.

- Μελέτη περίπτωσης. Κατασκευάζοντας το 'διαφορετικό' - κυρίαρχοι Λόγοι για την 'προσφυγική' κρίση σε ΜΜΕ και πολιτικά καρτούν

Ανάπτυξη κουλτούρας του ανήκειν.

- Εστίαση στα διαφοροποιημένα εφόδια/πλεονεκτήματα και στις ικανότητες των μαθητών (strength/asset-based thinking). Σημασία σύνδεσης της μάθησης και διδασκαλίας με τις οικογένειες και τις κοινότητες των παιδιών.
- Τα δίγλωσσα παιδιά στο σχολείο: προ(σ)κλήσεις μέσα από την επαφή των γλωσσών

Διαφοροποιημένη διδασκαλία (ΔΔ)

- Θεωρητικές παραδοχές που διέπουν την υιοθέτηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, και το παραδοσιακό πλαίσιο εφαρμογής της, σε συνδυασμό με πιο σύγχρονες τάσεις
- Παιδαγωγικές προσεγγίσεις που μπορούν να υποστηρίξουν τη ΔΔ. Διαχείριση της ετερογένειας της σχολικής τάξης. Προκλήσεις από την πλευρά των εκπαιδευτικών.

Σχεδιάζοντας για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και μάθησης

- Βασικές αρχές του σχεδιασμού διαφοροποιημένων δράσεων και στρατηγικές/τεχνικές διαφοροποίησης για την ανταπόκριση στα ενδιαφέροντα, τα διαφορετικά επίπεδα ετοιμότητας και τα μαθησιακά στυλ των παιδιών.

- Ανάπτυξη διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων βήμα προς βήμα
- Πρακτικές για την εξασφάλιση θετικού πλαισίου για την επιτυχή εισαγωγή της ΔΔ: Ρουτίνες και τεχνικές αποτελεσματικής διαχείρισης της διαφοροποιημένης τάξης.

Διαφοροποιημένη διδασκαλία και ειδική αγωγή

- Προκλήσεις για τους εκπαιδευτικούς γενικής και ειδικής αγωγής
- Καθολικός σχεδιασμός στη μάθηση και διαφοροποιημένη διδασκαλία: η σημασία για τους μαθητές με αναπηρίες και / ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Μελέτη περίπτωσης (Ερευνητικά δεδομένα και εφαρμογές): Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη φύση και το περιβάλλον ως πλαίσιο συμπερίληψης παιδιών με αναπηρίες στην εκπαιδευτική πράξη.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:

- αναγνωρίζουν την περίπλοκη και πολυδιάστατη φύση της διαφορετικότητας, την έννοια της ισότητας και της δικαιοσύνης, τα δικαιώματα των παιδιών και το ρόλο τους στη μάθηση των παιδιών
- προσδιορίζουν θεμελιώδεις παράγοντες και πρακτικές που ευνοούν τις διακρίσεις και καλλιεργούν την ελλειμματική οπτική για τη διαφορετικότητα των μαθητών
- να αναγνωρίσουν τη σημασία της σύνδεσης της μάθησης και διδασκαλίας με τις οικογένειες και τις κοινότητες των παιδιών και να αναπτύσσουν πρακτικές για αυτό το σκοπό
- εντοπίζουν τα διαφοροποιημένα εφόδια και τις δυνατότητες των μαθητών (strength/asset-based thinking) και να τα αξιοποιούν για την ενδυνάμωση των παιδιών και τη μάθηση τους
- να δημιουργούν συμπεριληπτικά περιβάλλοντα μάθησης για όλα τα παιδιά και τις οικογένειές τους
- αναγνωρίζουν τις αρχές και τις προϋποθέσεις για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και να υιοθετούν κατάλληλες μεθόδους για την εφαρμογή της και την αξιολόγηση των σχετικών παρεμβάσεων
- να διαχειρίζονται διλήμματα και προκλήσεις που προκύπτουν στο πλαίσιο των ενεργειών συμπερίληψης και διαφοροποίησης της διδασκαλίας με ευελιξία, διερευνητική διάθεση και μετασχηματιστική προοπτική

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	✓

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Ανάλυση, αξιολόγηση και υλοποίηση εκπαιδευτικών σχεδιασμών, Παρουσιάσεις εργασιών στην τάξη	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Παρουσιάσεις (powerpoint), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail.

Αξιολόγηση Φοιτητών

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από την αρχή των μαθημάτων για τον φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης των εργασιών. Η ποιότητα της παρουσίασης της κάθε εργασίας στην τάξη λαμβάνεται επίσης υπόψη στην αξιολόγησή τους.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Ο μύθος της ανομοιογένειας_ - Θεωρητικές παραδοχές και Θεωρίες

Κοντογιάννη, Δ., & Θώμου, Π. (2022). Πολιτισμική και γλωσσική ετερότητα στο ελληνικό σχολείο: Η περίπτωση των Τάξεων Υποδοχής. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 8, 190–210. <https://doi.org/10.12681/dial.31789>

Mavidou, A., & Kakana, D. (2019). Teachers' Experiences of a Professional Development Program for Differentiated Instruction. *Creative Education*, 10(3), 555–569

Κατασκευή του 'διαφορετικού'

Kitsiou R., Papadopoulou, M. (2021) Mapping Europe's Attitudes Towards Refugees in Political Cartoons through CMT and CMA. (Guest editors: Stephan Packard & Lukas R.A. Wilde). *Puctum*, 7 (2), 151-174

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. London: The University of Chicago Press.

Chouliaraki, L., & Tijana S., (2017). Rethinking Media Responsibility in the Refugee 'Crisis.' A Visual Typology of European News. *Media, Culture & Society* 39(8), 1162-1177.

Binotto, M. (2015). Invaders, Aliens and Criminals. Metaphors and Spaces in the Media Definition of Migration and Security Policies. In: E. Bond, G. Bonsaver and F. Faloppa (eds.) *Destination Italy. Representing Migration in Contemporary Media and Narrative* (pp. 31-58). Oxford: Peter Lang.

Κουλτούρα του ανήκειν

Johansson, E., Puroila, AM. Research Perspectives on the Politics of Belonging in Early Years Education. *IJEC*, 53, 1–8 (2021). <https://doi.org/10.1007/s13158-021-00288-6>

Liselotte Eek-Karlsson & Anette Emilson (2021) Normalised diversity: Educator's beliefs about children's belonging in Swedish early childhood education, *Early Years*, DOI: 10.1080/09575146.2021.1951677

Papandreou, M. & Dragouni K.E. (2022). "He will see my drawing and we will play blindman's bluff together": Overcoming communication barriers in a multicultural kindergarten classroom. *Journal of Early Childhood Education Research*, 11(1, Special issue on Interaction in Context), 272–296, <https://journal.fi/jecer/article/view/114019>

Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική

Κακανά, Δ. (2020). Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Από την έρευνα στην πράξη - Εισαγωγικό σημείωμα. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 5–11. <https://doi.org/10.12681/dial.25584>

Κλουβάτος, Κ. (2014). Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία σε ανομοιογενείς τάξεις. Στο Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (Επιμ.). *Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο*. Επιμορφωτικό υλικό. Ενότητα Α.

Kalantzis, M., & Core, B. (2013). *Νέα μάθηση: Βασικές αρχές για την επιστήμη της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Κριτική.

Mavidou, A. & Kakana, D. (2019). Differentiated Instruction in practice: curriculum adjustments in kindergarten. *Creative Education*, 10, 535-554. <https://doi.org/10.4236/ce.2019.103039>

Παπανδρέου Μ. (2020). Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική στην προσχολική εκπαίδευση: Προκλήσεις και προοπτικές. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 77–96. <https://doi.org/10.12681/dial.25547>

Σφυρόερα Μ. (2020). Προς μια ολιστική αντιμετώπιση της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής: Αντιλήψεις και πρακτικές εκπαιδευτικών παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 119–142. <https://doi.org/10.12681/dial.25549>

Tomlinson, C. A., Brighton, C., Hertbert, H., Callahan, C. M., Moon, T. R., Brimijoin, K. et al. (2003). Differentiating Instruction in Response to Student Readiness, Interest, and Learning Profile in Academically Diverse Classrooms: A Review of Literature. *Journal for the Education of the Gifted*, 27, 119-145. <https://doi.org/10.1177/016235320302700203>

Χατζησωτηρίου, Χ., & Σόρκος, Γ. (2022). Η «Βιώσιμη Συμπεριληπτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» ως Μέσο Υποστήριξης της Διαφορετικότητας: Το Θεωρητικό Πλαίσιο μιας Παιδαγωγικής Πρότασης. *Επιστήμες Αγωγής*, 2, 183-202.

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και μάθησης: στο πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής

Ιωαννίδου-Κουτσελίνη, Μ. (2020). Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης: Δυσκολίες και παρανοήσεις. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 12-29. doi:<https://doi.org/10.12681/dial.25544>

Παντελιάδου, Σ. & Φιλιππάτου, Δ. (2013). *Διαφοροποιημένη Διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.

Tomlinson, C. A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών* (μτφ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου - Φορσιέ). Αθήνα: Γρηγόρης. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 1999).

Strogilos, V., Tragoulia, E., Avramidis, E., Voulagka, A. & Papanikolaou, V. (2017) Understanding the development of differentiated instruction for students with and without disabilities in co-taught classrooms, *Disability & Society*, 32(8), 1216-1238, DOI: 10.1080/09687599.2017.1352488

Vaughn, S., Hughes, M. T., Moody, S. W., & Elbaum, B. (2001). Instructional grouping for reading for students with LD: Implications for practice. *Intervention in School and Clinic*, 36(3), 131-137.

Δημητρίου, Α. & Αϊβαλιώτου, Ε. (2016). Η συνεκπαίδευση των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας με και χωρίς ειδικές ανάγκες στις φυσικές επιστήμες. Ερευνώντας τις απόψεις των εκπαιδευτικών. Στο Β. Τσελφές (Επιμ.). *Προσχολική ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών* (σελ. 89-116). Αθήνα: Εκδόσεις Άρτεμις Πετροπούλου. ISBN: 978-618-82606-0-3

Δημητρίου, Α. & Δελγιαννίδου, Σ. Β. (2011). Εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε άτομα με ελαφρά και μέτρια νοητική υστέρηση. Η περίπτωση της επαγγελματικής κατάρτισης και κοινωνικής ένταξης της Μέριμνας Παιδιού Κατερίνης. Στο: Π. Φώκιαλη, Γ. Ξανθάκου, Ν. Ανδρεαδάκης (Επιμ.). *Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία. Τόμος Β* (σελ. 463-474). ISBN: 978-960-9405-88-1. Αθήνα: Πεδίο

Λάππα, Χ., Μαντζίκος, Κ., & Παρασκευόπουλος Σ. (2019). Η Συμβολή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Εκπαίδευση των Παιδιών με Αναπηρίες ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες: Οι Απόψεις των Εκπαιδευτικών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 8(1), 1-16.

ΥΕΙΔο7. ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 8

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Μαρία Μπιρμπίλη, Δόμνα Κακανά, Μαρία Παπανδρέου, Γλυκερία Φραγκιαδάκη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση της σύνδεσης παιχνιδιού και δημιουργικότητας στις μικρές ηλικίες και είναι οργανωμένο σε 3 ενότητες μελέτης.

Η πρώτη ενότητα επικεντρώνεται στο παιχνίδι και τις δημιουργικές εμπειρίες των παιδιών και οργανώνεται γύρω από τα εξής ερωτήματα: "Τι σημαίνει 'παίζω';" "τι σημαίνει 'είμαι δημιουργικός/η'" και "τι κερδίζουν τα παιδιά από το παιχνίδι που ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα;"

Η δεύτερη ενότητα εξετάζει το ρόλο του ενήλικα και την επίδραση του στο παιδικό παιχνίδι και τη δημιουργικότητα των παιδιών. Στην ενότητα αυτή θα συζητηθούν επίσης η σχέση παιχνιδιού και ενδιαφερόντων, τρόποι συλλογής δεδομένων και ερμηνείας των ενδιαφερόντων και των εμπειριών των παιδιών με στόχο την καταγραφή και ανάδειξη της δημιουργικότητάς τους.

Στην τρίτη ενότητα, θα συζητηθούν οι συνεχείς αλλαγές στην προσχολική και μέση ηλικία και τις εμπειρίες των μικρών παιδιών και πιθανές επιδράσεις τους στο παιχνίδι και τη δημιουργικότητα των παιδιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τη σύνδεση παιχνιδιού και δημιουργικότητας στην παιδική και μέση παιδική ηλικία
- να διερευνούν και να ακολουθούν την οπτική των παιδιών για το παιχνίδι
- να διερευνούν τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών όπως αυτά εκφράζονται στο παιχνίδι τους
- να υιοθετούν πρακτικές που ενδυναμώνουν στη συμμετοχή των παιδιών σε δημιουργικές εμπειρίες
- να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν δημιουργικά πλαίσια και χώρους για παιχνίδι όπου τα παιδιά μπορούν να ακολουθήσουν τα ενδιαφέροντα και τις ιδέες τους και να επεκτείνουν την μάθησή τους

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων/ σεμιναρίων/εκδηλώσεων	✓
Εκπόνηση μελέτης (project)	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Βιβλίο
- Επιστημονικά άρθρα

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών
- Περιγραφή

Περιγραφή: Υποστήριξη των διαλέξεων με παρουσιάσεις (ppt), επικοινωνία, διάθεση εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεις, άρθρα προς μελέτη, οδηγίες για εργασίες κ.λ.π) στην ιστοσελίδα του μαθήματος Μελέτη και ανάλυση Βίντεο

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται στην 1η διάλεξη για τον ακριβή φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης της κάθε εργασίας. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται με μια σειρά παραδοτέων όπως παρουσίαση εργασιών στην τάξη και παράδοση γραπτής εργασίας.

Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Βιβλία

Fleer, M. (2018). *Το παιχνίδι στην προσχολική ηλικία. Από τις προσωπικές εμπειρίες στις σύγχρονες θεωρίες* (Επιμ. Μπιρμπίλη Μαρία). Θεσσαλονίκη: Σοφία.

Παπανδρέου, Μ. (2020). Συμμετοχική μάθηση στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία: Κατανοώντας τις γλώσσες των παιδιών και ενισχύοντας τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες μάθησης και έρευνας. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία. (κεφ. 5 & 7-11)

Επιστημονικά Περιοδικά

Arnott, L., & Duncan, P. (2019). Exploring the Pedagogic Culture of Creative Play Early Childhood Education. *Journal of Early Childhood Research*, 17(4), Pages 309-328, <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/1476718X19867370>

Αυγητίδου, Σ. (2016). Δημιουργικότητα και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση: Μία κοινωνιο-πολιτισμική προσέγγιση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 2, 9–19. <https://doi.org/10.12681/dial.10570>

Fleer, M. (2019). Conceptual PlayWorlds as a pedagogical intervention: Supporting the learning and development of the preschool child in play-based setting. *Obutchénie*, 3(3), 1–22. <https://doi.org/10.14393/OBv3n3.a2019-51704>

Fragkiadaki, G., Fleer, M., & Rai, P. (2022). Science Concept Formation During Infancy, Toddlerhood, and Early Childhood: Developing a Scientific Motive Over Time. *Research in Science Education*, 1-20. <https://doi.org/10.1007/s11165-022-10053-x>

Μπιρμπίλη, Μ. (2016). Το παιδικό παιχνίδι σε έναν κόσμο που αλλάζει: Εισαγωγικό σημείωμα (Αφιέρωμα στο παιχνίδι). *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 2, 4–8. <https://doi.org/10.12681/dial.10889> [ναί]

Τανακίδου, Μ., & Αυγητίδου, Σ. (2016). Υποστηρίζοντας τις οπτικές των παιδιών στο ελεύθερο παιχνίδι: μια εκπαιδευτική παρέμβαση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 2, 52–77. <https://doi.org/10.12681/dial.10542>

Τόπη, Γ., & Παπανδρέου, Μ. (2021). Το ελεύθερο παιχνίδι στην τάξη του νηπιαγωγείου μέσα από τις φωτογραφίες και τα σχέδια των παιδιών. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 18, 83-21, <https://doi.org/10.12681/icw.30024>, (Θεματικό Τεύχος).

Φουστέρη, Α. & Παπανδρέου, Μ. (2020). ‘...Πο πατρόλ, πιτζαμοήρωες και αυτοκινητάκια, τίποτα άλλο’: Προσεγγίζοντας τις απόψεις των παιδιών για τα παιχνίδια τους. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 17, 34-49. <https://doi.org/10.12681/icw.26158>

Vygotsky, L. (2004) Imagination and Creativity in Childhood. *Journal of Russian & East European Psychology*, 42(1), 7-97, DOI: 10.1080/10610405.2004.11059210

Κεφάλαια σε βιβλία & πρακτικά συνεδρίων

Botsoglou, K. & Kakana, D.-M. (2004). Linking cultures through play: children exchange cultural elements through play activities in kindergarten. In G. Haktanir & T. Güler (editors) *Proceedings-2 of OMEP World Council and Conference 2003* (σ.11-29). Kusadasi.

Fragkiadaki, G., Fleeer, M., & Rai, P. (2021). Degrees of freedom in collective play: how different institutions create diverse conditions for young children's interactions. In M. Sakellariou (Ed.), *Child Interaction: Perspectives, Activities and Outcomes* (1st ed., pp. 71-93). Nova Science Publishers.

Ζαφειροπούλου, Μ., Μπονώτη, Φ. & Κακανά, Δ.-Μ. (2004). Παγκοσμιοποίηση και Παιχνίδι: Ποιος δε γνωρίζει τα Pokemon; Στο Ν. Ζούκης, & Θ. Μητάκος (Επιμ.), *Πρακτικά Ι' Διεθνούς Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, Ελληνική Παιδεία και Παγκοσμιοποίηση* (ηλεκτρονική μορφή). Τεύχος Γ. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου 2004, από http://www.pee.gr/wp-content/uploads/praktika_synedrion_files/enall/sin_napl.htm

Κακανά, Δ.Μ. (2015). “Οικοδομώντας” προσωπικούς χώρους και τρόπους δράσης στο νηπιαγωγείο, μέσα από το παιχνίδι. Στο Δ. Γερμανός & Μ. Λιάπη (Επιμ.), *Ηλεκτρονικός τόμος Πρακτικών του Συμποσίου με Διεθνή Συμμετοχή: Τόποι για Εμπειρίες Μάθησης. Έρευνα, Δημιουργία, Αλλαγή* (Θεσσαλονίκη, 9-10 Ιανουαρίου 2015) (σελ. 108-120). Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Ανάκτηση από <https://epublishing.ekt.gr/sites/ektpublishing/files/proceedings/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B4%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%A4%CE%95%CE%A0%CE%91%CE%95%202015.pdf>

Kakana, D.-M. & Theodosiou, S. (2019) Teachers as designers of educational toys and digital games. In G. Brougère & M. Allen (Eds.), *Digital Proceedings from the 8th World Conference “Toys and Material Culture: Hybridisation, Design and Consumption”*. International Toy Research Association. Ανάκτηση <https://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/hal-02090961/document> και <https://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/hal-02090961>

Megagianni, P., & Kakana, D. (2021). The Educational Value and Impact of Serious Games in Cognitive, Social and Emotional Development in Middle Childhood: Perceptions of Teachers in Greece. In Tsiatsos T., Demetriadis S., Mikropoulos A., Dagdilelis V. (Eds.), *Research on E-Learning and ICT in Education* (pp. 129–145). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-64363-8_8

Μητσιάκη, Γ., Καμπάκη Αθ. & Κακανά, Δ.-Μ. (2012). Εποχικότητα και Παιδική Διαφήμιση: Από την Barbie των Χριστουγέννων στη στολή του Batman. Στο Ε. Κούρτη (Επιμ.), *Παιδική Ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας* (σσ. 137-151). Αθήνα: Ηρόδοτος, Ο.Μ.Ε.Ρ.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

ΥΕΙΔο8. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό-Ειδίκευσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 6

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αργύριος Κυρίδης, Αναστασία Δημητρίου, Δόμνα Κακανά, Μαρία Μπιρμπίλη, Μαρία Παπανδρέου, Μαρία Παπαδοπούλου, Γλυκερία Φραγκιαδάκη, Βασιλεία Χρηστίδου, Κωνσταντίνος Χρήστου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Βιβλιογραφικές επισκοπήσεις
- Έρευνα με παιδιά
- Έρευνα δράση
- Το ερωτηματολόγιο ως εργαλείο έρευνας
- Θεματική ανάλυση – Ανάλυση Περιεχομένου
- Ανάλυση πολυτροπικών αλληλεπιδράσεων
- Ανάλυση πολλαπλών εμπειρικών δεδομένων για την ανίχνευση των αντιλήψεων των παιδιών
- Πειραματικές μεθοδολογίες στην εκπαιδευτική έρευνα με μικρά παιδιά
- Προχωρημένες στατιστικές αναλύσεις
- Ανάλυση συζητήσεων & αλληλεπιδράσεων με μικρές ομάδες παιδιών με έμφαση στην ανάλυση ιχνογραφημάτων

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει (α) να έχουν γνωρίσει τις ερευνητικές μεθόδους που θα παρουσιαστούν, (β) να είναι σε θέση να κατανοούν ερευνητικές εργασίες στις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί οι σχετικές ερευνητικές μέθοδοι, (γ) να έχουν εξοικειωθεί με αυτές σε επίπεδο κατανόησης των μεθόδων, τη συλλογή, διαχείριση και την επεξεργασία των σχετικών δεδομένων σε ένα πρωταρχικό επίπεδο, (δ) να οργανώνουν τις δικές τους μικρές έρευνες ακολουθώντας τη σχετική μεθοδολογία.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά & Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Αξιολόγηση Φοιτητών

Μία πλήρης μικρή ερευνητική εργασία, η οποία επιλέγεται από την φοιτήτρια/ή μεταξύ των ερευνητικών μεθόδων που περιλαμβάνονται στο μάθημα και σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται από τις διδάσκουσες/οντες

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Broström, S. (2012). Children's participation in research, *International Journal of Early Years Education*, 20(3), 257-269, DOI: 10.1080/09669760.2012.715407

Clark, A. (2005). 'Ways of seeing: using the Mosaic approach to listen to young children's perspectives', in Clark, A., Kjørholt and Moss, P. (eds.) *Beyond Listening. Children's perspectives on early childhood services*. Bristol: Policy Press, pp. 29-49.

Spyrou, S. (2011). The limits of children's voices: From authenticity to critical, reflexive representation. *Childhood* 18(2) 151-165. DOI: 10.1177/0907568210387834

Thomson, P. (ed.) (2008). *Doing Visual Research with Children and Young People*. London: Routledge.

Παπαδοπούλου, Μ., Βίτσου, Μ., & Γκανά, Ε. (2022). Ο χειρισμός της κούκλας για τη δημιουργία νοήματος: ένα πλαίσιο ανάλυσης πολυτροπικών αλληλεπιδράσεων παιδιών με προσφυγική εμπειρία. *ΔΙΑΛΟΓΟΙ! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες της Αγωγής και Εκπαίδευσης*, 8. Από <https://ejournals.e-publishing.ekt.gr/index.php/dialogoi/article/view/28249>

Norris, S. (2004). *Analyzing multimodal interaction: A methodological framework*. London: Routledge.

Kusters, A., Spotti, M., Swanwick, R., & Tapio, E. (2017). Beyond languages, beyond modalities: Transforming the study of semiotic repertoires. *International Journal of Multilingualism*, 14(3), 219-232.

Μαβίδου, Α. & Κακανά, Δ. (2019). «Φέτος νιώθω ότι η τάξη μου έχει ανάγκη από κάτι διαφορετικό, μια άλλη προσέγγιση...»: Το παράδειγμα ενός προγράμματος επαγγελματικής ανάπτυξης στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία μέσω της συνεργατικής έρευνας δράσης. Στο Σ.,

Αυγητίδου, Ε., Κατσαρού, & Β. Τσάφος, (επιμ.) *Πρακτικά 2ου Συμποσίου στην Εκπαιδευτική Έρευνα – Δράση: ζητούμενα, συγκρούσεις και προοπτικές.* (σσ. 235-257) <http://www.actionresearch.gr/el/node/238>

Καπαχτσή, Β. & Κακανά, Δ. (2019) Ο ρόλος του διευθυντή στο σχεδιασμό και υλοποίηση μιας συμμετοχικής έρευνας δράσης. Προοπτικές, εμπόδια, περιορισμοί: μελέτη περίπτωσης μιας σχολικής μονάδας. Στο Σ., Αυγητίδου, Ε., Κατσαρού, & Β.Τσάφος, (επιμ.) *Πρακτικά 2ου Συμποσίου στην Εκπαιδευτική Έρευνα – Δράση: ζητούμενα, συγκρούσεις και προοπτικές.* (σσ. 258-274) Διαθέσιμο στο: <http://www.actionresearch.gr/el/node/238>

Κακανά, Δ.-Μ, Χατζοπούλου, Κ. & Μαβίδου, Α. (2017) «Καινοτόμες επιμορφωτικές δράσεις σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη δημιουργία δικτύου Μεντόρων με τη μεθοδολογία της Συνεργατικής Έρευνας -Δράσης» Στο Α. Δημητρίου, Χ. Σακονίδης, Ε. Μαλκοπούλου, Χ. Μπουτζιλούδη, & Α-Ε. Τεμπρίδου, (2017). *Εκπαιδεύοντας πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης. Τόμος Α': Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις. Πρακτικά 10ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ* (σελ. 252-260) <http://www.envilab.psed.duth.gr/>

Κακανά, Δ.-Μ. & Καπαχτσή, Β. (2011) Ανάπτυξη του αναστοχασμού και της συνεργατικότητας μέσω της συνεργατικής έρευνας δράσης. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 52, 68-82.

Καπαχτσή, Β. & Κακανά, Δ.-Μ. (2010) Η συνεργατική έρευνα δράσης ως μοντέλο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. *Action Researcher in Education*, 1, 40-52. Ανακτήθηκε από: <http://www.actionresearch.gr/el>

Christidou, V., Bonoti, F., & Hatzinikita, V. (2021). Drawing a scientist: Using the Emo-DAST to explore emotional aspects of children's images of scientists. *Research in Science & Technological Education*. doi: 10.1080/02635143.2021.1998770

Christidou, V., Bonoti, F., & Kontopoulou, A. (2016). American and Greek children's visual images of scientists. Enduring or fading stereotypes? *Science & Education*, 25(5), 497-522.

Jolley, R. P. (2018). *Παιδί και εικόνα: Σχεδίαση και κατανόηση* (Φ. Μπονώτη, Επιμ. Ελληνικής έκδοσης). Αθήνα: Τόπος.

Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education*, Routledge.

Ρούσσοσ Α. Π, Τσαούσης, Γ. (2020) *Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες με τη Χρήση του SPSS και του R*. Αθήνα: Gutenberg.

Chalikias, M., Lalou, P., & Manolesou, A. (2015). *Μεθοδολογία έρευνας και εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS [Laboratory Guide]*. Kallipos, Open Academic Editions. <http://hdl.handle.net/11419/5075>

Πετρίδης, Δ. (2015). *Ανάλυση πολυμεταβλητών τεχνικών* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://hdl.handle.net/11419/2126>

Delserieys, A., Impedovo, M. A., Fragkiadaki, G., & Kampeza, M. (2017). Using drawings to explore preschool children's ideas about shadow formation. *Review of Science, Mathematics and ICT Education*, 11(1), 55-69. <https://doi.org/10.26220/rev.2778>

Fragkiadaki, G, Fleeer, M., & Ravanis, K. (2021). Understanding the Complexity of Young Children's Learning and Development in Science: A Twofold Methodological Model Building on

Constructivism and Cultural-historical Strengths. *Learning Culture and Social Interaction*, 28, 10046. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2020.100461>

Hedegaard, M., & Fler, M. (2008). *Studying Children: A Cultural-Historical Approach: A Cultural-Historical Approach*. Berkshire: Open University Press.

Ίσαρη, Φ. & Πουρκός Μ. (2015). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. (ελεύθερα προσβάσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5826>).

Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic Analysis: Striving to Meet the Trustworthiness Criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1). <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>

Neuendorf, K. A. (2019). Content analysis and thematic analysis. In P. Brough (Ed.), *Research methods for applied psychologists: Design, analysis and reporting* (pp. 211-223). New York: Routledge. Πρόσβαση από: https://academic.csuohio.edu/kneuendorf/vitae/NeuendorfCA_TA_19.pdf

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Β'. «ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

ΥΕΙΔ09. ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Εύα Παυλίδου, Ελένη Φωτιάδου, Κωνσταντινίδου Μαρία, Τσομπανάκη Ελένη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σκοποί του μαθήματος είναι α) η μελέτη των δυνατοτήτων πολύπλευρης παιδαγωγικής διαχείρισης και εφαρμογής μορφών του χορού σε τυπικά και μη τυπικά πλαίσια μάθησης και β) η εξοικείωση και ο πειραματισμός των φοιτητριών/των με τις μεθόδους έρευνας που απαντώνται την επιστημονική αρθρογραφία σε σχέση με τον χορό στην εκπαιδευτική πράξη. Προσεγγίζεται η σημειωτική της Τέχνης του χορού, η πολιτισμική του προσφορά, η κατάλληλη διδακτική μεθοδολογία για το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο, για περιπτώσεις, όπως ο δημιουργικός χορός, ελληνικός παραδοσιακός, χοροί του κόσμου και άλλα είδη που προσφέρονται ως μέσα έκφρασης, δημιουργίας, επικοινωνίας και μάθησης. Διερευνάται η αξία του ρυθμού και του χορού, ως μέσων βελτίωσης της ψυχοκινητικής ανάπτυξης παιδιών τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης. Οι φοιτήτριες/τές μελετούν τα σύγχρονα επιστημονικά

δεδομένα του αντικειμένου και συμμετέχουν σε βιωματικά εργαστήρια καλλιτεχνικής έκφρασης και προσομοιώσεων διδακτικών εφαρμογών, για την απόκτηση επάρκειας στην ευέλικτη παιδαγωγική προσέγγιση του χορού και της δημιουργικής κίνησης στο σχολείο. Σημαντικό μέρος του μαθήματος είναι οι διαπολιτισμικές και διαθεματικές προσεγγίσεις μέσω της έκφρασης/κίνησης, που αναδεικνύουν τη θέση του χορού ως στοιχείου μάθησης και πολιτισμού στην εκπαίδευση. Τέλος, εναλλακτικές μορφές εξερεύνησης της κίνησης με επιστημονικό υπόβαθρο, όπως η Χοροθεραπεία, εξετάζονται υπό το πρίσμα παιδαγωγικής κατεύθυνσης θεωρητικά και πρακτικά.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/τές αναμένεται ότι:

- θα κατανοούν τις αρχές δημιουργικών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων του χορού για παιδιά με σκοπό την κοινωνικο-συναισθηματική, τη γνωστική και κινητική τους ανάπτυξη.
- θα είναι σε θέση να δημιουργούν καινοτόμα προγράμματα διαπολιτισμικών και διαθεματικών προσεγγίσεων μέσω του χορού σε πλαίσιο τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης
- θα μπορούν να διαχειρίζονται ερευνητικές μεθόδους και εργαλεία για τη διερεύνηση θεμάτων σχετικών με την επίδραση του χορού σε παιδιά τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης
- θα μπορούν να αξιοποιούν την επικαιροποιημένη επιστημονική γνώση και εμπειρία που θα έχουν αποκτήσει, στην αξιολόγηση και τεκμηρίωση αποτελεσματικότητας καινοτόμων προγραμμάτων αγωγής του χορού σε παιδιά.
- θα είναι σε θέση να συνεργάζονται διεπιστημονικά με ομάδες έρευνας ή/και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, με γνώση των δυνατοτήτων αξιοποίησης της δημιουργικής κίνησης και του χορού στην ανάπτυξη, τη συμπερίληψη, τον πολιτισμό και την κατανόηση άλλων γνωστικών αντικειμένων από παιδιά προσχολικής και παιδικής ηλικίας.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά & Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις

- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Προβολή αρχείων κειμένου (ppt κ.ά.), εικόνας (φωτογραφίες, βίντεο), ήχου (μουσική, podcast κ.ά.), βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση εργαστηριακών δράσεων, χρήση πλατφόρμας elearning για ανάρτηση υλικού, ανακοινώσεων και επικοινωνίας με τις/ους φοιτήτριες/τές, καθώς και για τη διενέργεια quiz, υποβολής εργασιών κτλ.

Αξιολόγηση Φοιτητών

Τα απαιτούμενα εξετάσεων προόδου και τελικής εξέτασης, καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση, θα αναρτώνται εγκαίρως στο elearning. Οι φοιτήτριες/τές αξιολογούνται για την επάρκειά τους στη θεωρία και στην έρευνα με γραπτές εργασίες, quiz και αξιολογήσεις στοχευμένων δράσεων. Για τη διδακτική τους επάρκεια και την καλλιτεχνική ευαισθητοποίηση αξιολογούνται με προσομοιώσεις εκπαιδευτικών εφαρμογών και με τη δημιουργία/παρουσίαση ατομικών ή ομαδικών χορευτικών συνθέσεων.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Abigador, S.N. (2011). Όταν το σώμα μιλάει: μεθοδολογία και ασκήσεις για τη σωματική έκφραση. Γιαλός.

Βενετσάνου, Φ., & Λεβέντης, Χ. (2010). Ο Ελληνικός παραδοσιακός χορός για παιδιά προσχολικής ηλικίας: 40 μαθήματα με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών. Αθλότυπο.

Γαλάνη, Μ. (2012). Ο χορός στην εκπαίδευση. Ίων.

Chaiklin, S. & H., Wengrower. (Eds) (2016, 2nd ed). *The Art and Science of Dance/Movement Therapy: Life is a Dance*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Cooper Albright, A. (2016). Χορογραφώντας τη διαφορά: το σώμα και η ταυτότητα στον σύγχρονο χορό. (Β. Μπαρμπούση επιμ., Ε. Μιχαλοπούλου μτφρ.). Νήσος.

Gilbert, A.G. (2015, 2nd ed.). *Creative Dance for All Ages*. Human Kinetics

Σαβράμη, Κ. (επιμ. 2002). *Τερψιχόρη: επτά κινήσεις*. (συλλογικός τόμος). DIAN.

Schott-Billmann, F. (1997). Όταν ο χορός θεραπεύει: η θεραπευτική λειτουργία του χορού, ανθρωπολογική προσέγγιση (Κ. Μαρούσου, επιμ., Λ. Χρυσικοπούλου, μτφρ.). Ελληνικά Γράμματα

ΥΕΙΔ10 ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΡΩΜΕΝΑ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αντώνιος Λενακάκης, Μαρια Κολτσιδα**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Είδη και μορφές θεατροπαιδαγωγικής έρευνας, είδη και μορφές του παιχνιδιού και της σχέσης του με το παιδί, εκπόνηση ερευνητικών σχεδίων που διαπραγματεύονται το παιχνίδι και το θέατρο σε εκπαιδευτικό πλαίσιο, θεατροπαιδαγωγική θεωρία και η σχέση της με το θέατρο και τις σύγχρονες τάσεις παραστατικότητας, μορφές και είδη του θεάτρου στην εκπαίδευση με έμφαση στο θέατρο για ανήλικους θεατές, μεθοδολογία οργάνωσης θεατροπαιδαγωγικού δρώμενου, ερευνητικές μέθοδοι και εργαλεία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων με έμφαση στο ποιοτικό παράδειγμα, ερευνητικά σχέδια και εργασίες για τον κοινωνικό και διαπολιτισμικό χαρακτήρα του θεάτρου, τον ρόλο της αισθητικής μάθησης και το καλλιτεχνικό-δημιουργικό συμβάν, προγράμματα σπουδών του θεάτρου στην εκπαίδευση, διεπιστημονικές και πολύτεχνες συνέργειες

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/τές αναμένεται ότι:

- θα είναι σε θέση να αναζητούν στις ελληνικές και διεθνείς βάσεις δεδομένων θέματα που σχετίζονται με τη Θεατροπαιδαγωγική και το Παιχνίδι,

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

- Θα διερευνούν και θα συζητούν τη μεθοδολογία και τη μορφοπαιδευτική επίδραση της Θεατροπαιδαγωγικής και του Παιχνιδιού αφενός στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση αφετέρου σε κοινωνικούς χώρους και σε χώρους πολιτισμού
- Θα συνοφίζουν κείμενα, θα εκπονούν ερευνητικά σχέδια, θα σχεδιάζουν και θα υλοποιούν προγράμματα εμπύχωσης σε διαφορετικές ομάδες,
- Θα εκπονούν ερευνητικές εργασίες, θα παρουσιάζουν με πειθώ τα πορίσματα της έρευνάς τους.

52

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά & Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Προβολή αρχείων κειμένου (ppt κ.ά.), εικόνας (φωτογραφίες, βίντεο), ήχου (μουσική, podcast κ.ά.), βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση εργαστηριακών δράσεων, χρήση πλατφόρμας elearning για ανάρτηση υλικού, ανακοινώσεων και επικοινωνίας με τις/ους φοιτήτριες/τές, καθώς και για τη διενέργεια quiz, υποβολής εργασιών κτλ.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στο μάθημα γίνεται καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών που εστιάζονται στη μελέτη και την έρευνα θεατροπαιδαγωγικών ζητημάτων στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση αλλά και σε κοινωνικούς χώρους και χώρους πολιτισμού. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην ερευνητική εργασία, στην κατάκτηση εργαλείων διερεύνησης, κατανόησης και αξιολόγησης του θεατροπαιδαγωγικού φαινομένου και του μορφοπλαστικού χαρακτήρα του παιχνιδιού.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Γραμματάς, Θ., Λενακάκης, Α., Μπεκιάρης, Γ., Τζαμαριάς, Π., Φραγκή, Μ., & Χολέβα, Α. (2011). Νέα Προγράμματα Σπουδών. Επιστημονικό Πεδίο: Πολιτισμός και Τέχνες στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ηλεκτρονική έκδοση στο: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>).

Fischer-Lichte, E. (2008). *The transformative power of performance: a new aesthetics*. Routledge.

Κοντογιάννη, Α. (2008). *Μαύρη αγελάδα, άσπρη αγελάδα. Δραματική τέχνη στην εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα*. Τόπος.

Kondoyianni, A., Lenakakis, A., & Tsiotsos, N. (2013). Intercultural and Lifelong Learning based on Educational Drama. Prepositions for Multidimensional Research Projects. *Scenario*, VII(2), 27-46 (βλ. στο: <http://research.ucc.ie/scenario/2013/02/KondoyianniLenakakisTsiotsos/03/en>).

Λενακάκης, Α. (2013). Η μορφοπαιδευτική αξία του παιχνιδιού και του θεάτρου στην εκπαίδευση. Στο Θ. Γραμματάς (Επιμ.), Το θέατρο ως μορφοπαιδευτικό αγαθό και καλλιτεχνική έκφραση στην Εκπαίδευση και την Κοινωνία. Εγχειρίδιο για το Πρόγραμμα "Θαλής" (σσ. 58-77). Αθήνα: ΕΚΠΑ.

Λενακάκης, Α. (2013). Ο Θεατροπαιδαγωγός: Το προφίλ ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού. Στο Θ. Γραμματάς (Επιμ.), Το θέατρο στην Εκπαίδευση. Καλλιτεχνική έκφραση και Παιδαγωγία (σσ. 172-215). Αθήνα: Διάδραση.

Λενακάκης, Α., & Παρούση, Α. (2019). Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων. Gutenberg.

Neelands, J. (2004) Miracles are happening: beyond the rhetoric of transformation in the Western traditions of drama education. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*, 9(1), 47-56. <http://dx.doi.org/10.1080/1356978042000185902>

Neelands, J. (2008). Η πολυμορφία της Δραματικής/Θεατρικής Αγωγής: μοντέλα και στόχοι. *Εκπαίδευση & Θέατρο*, 9, 58-66. <http://tinyurl.com/2ql8wp5d>

Prendergast, M. (2004). Theatre Audience Education or How to See a Play: Toward a Curriculum Theory for Spectatorship in the Performing Arts. *Youth Theatre Journal*, 18(1), 45-54. <http://dx.doi.org/10.1080/08929092.2004.10012563>

Schechner, R. (2013). *Performance Studies: an introduction*. Routledge.

Somers, J. (2012) Drama in schools Making the educational and artistic argument for its inclusion, retention and development. In N. Govas, M. Katsaridou, & D. Mavreas (Eds.), *Theatre & Education. Bonds of solidarity* (pp. 110-118). Hellenic Theatre/Drama & Education Network. <http://tinyurl.com/2f788ooc>

ΥΕΙΔ11 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό-Ειδίκευσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Κωνσταντίνα Δογάνη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση με το θεωρητικό πλαίσιο μιας παιδοκεντρικής και διαλογικής θεώρησης της μουσικής αγωγής. Ανιχνεύονται ερευνητικές προσεγγίσεις που περιγράφουν τη διαδικασία ανακάλυψης και δημιουργίας ήχων κατά τη συμμετοχή σε μουσικό παιχνίδι, αυτοσχεδιασμό και σύνθεση μουσικής στο πλαίσιο της ομάδας. Ο διαμεσολαβητικός ρόλος του εκπαιδευτικού, η υποστήριξη της ομάδας των συνομηλίκων κατά τη διαδικασία της συνδημιουργίας και η ανάπτυξη αναστοχαστικής σκέψης ανιχνεύονται ως κεντρικοί άξονες για την εμπάθυνση στη διαδικασία της μουσικής δημιουργίας. Η μαθησιακή διαδικασία εμπλουτίζεται μέσα από τη συγγραφή σχετικών εργασιών που στοχεύουν στην κριτική παρουσίαση της βιβλιογραφίας και την οργάνωση ερευνητικής εργασίας σχετικής με τη διερεύνηση και κατανόηση της μουσικής δημιουργικότητας των παιδιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν την προσωπική τους φιλοσοφία για τη διδασκαλία και μάθηση στη Μουσική μέσα από κριτική ανάλυση σύγχρονων θεωρητικών θέσεων και ερευνητικών μελετών που σχετίζονται με τη δημιουργικότητα.
- Να κατανοήσουν μέσα από μελέτη ερευνητικών δεδομένων τους τρόπους με τους οποίους τα παιδιά αλληλεπιδρούν μουσικά αυτοσχεδιάζοντας και συνθέτοντας μουσική σε ελεύθερο ή οργανωμένο πλαίσιο.
- Να εμπλουτίσουν τις προσωπικές τους δεξιότητες μέσα από συμμετοχή σε αντίστοιχες δραστηριότητες αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης.
- Να έρθουν σε επαφή με σύγχρονες τάσεις που σχετίζονται με την ενθάρρυνση της μουσικής δημιουργικότητας των παιδιών λαμβάνοντας υπόψη τόσο το σχεδιασμό του χώρου και του εκπαιδευτικού υλικού όσο και την επιλογή κατάλληλων εργαλείων αξιολόγησης των δημιουργικών τους δραστηριοτήτων.
- Να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες σχεδιασμού έρευνας σε θέματα που αφορούν στην αυθόρμητη μουσική δημιουργία των παιδιών στο πλαίσιο παιχνιδιού και τη μουσική τους αλληλεπίδραση κατά τη διάρκεια δημιουργικών δραστηριοτήτων σύνθεσης και αυτοσχεδιασμού.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Εκπόνηση μελέτης (project)	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Βιβλίο
- Άρθρα, κεφάλαια βιβλίων

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Χρησιμοποιούνται προγράμματα προβολής διαφανειών (ppt) καθώς και καταγραφής και αναπαραγωγής ήχου και εικόνας για την ενίσχυση της διδακτικής, εργαστηριακής/καλλιτεχνικής και ερευνητικής δραστηριότητας. - Επιδιώκεται εξοικείωση με την αναζήτηση ερευνητικών άρθρων από ερευνητικές βάσεις δεδομένων στο διαδίκτυο αλλά και η χρήση προγραμμάτων για τη δημιουργία και διαχείριση βιβλιογραφικών αναφορών - Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του μαθήματος αποτελεί μέσο ανταλλαγής βιβλιογραφικών πηγών από επιλεγμένη ερευνητική αρθρογραφία, πλατφόρμα συζήτησης και υποβολής εργασιών.

Αξιολόγηση Φοιτητών

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει εργασίες ατομικές και ομαδικές, με ζητούμενα που παρουσιάζονται αναλυτικά στην πλατφόρμα του μαθήματος. Στόχος τους η εξοικείωση με τρόπους ανάγνωσης και παρουσίασης της βιβλιογραφίας και των διαθέσιμων πηγών. Παράλληλα υποστηρίζεται η βαθμιαία οργάνωση και υλοποίηση μικρής έκτασης ατομικής τελικής ερευνητικής εργασίας σχετικής με τα ζητούμενα του μαθήματος. Οι εργασίες αυτές παρουσιάζονται εμπλουτίζοντας το μάθημα μέσω ανατροφοδότησης και συζήτησης.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική)

Βιβλιογραφία

Υποστηρικτική αρθρογραφία, κεφάλαια βιβλίων και βιβλία σύμφωνα με το περιεχόμενο κάθε ενότητας μαθήματος δίνονται κάθε βδομάδα μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Ενδεικτικές πηγές:

Barrett, M. S. (2016). Attending to “culture in the small”: A narrative analysis of the role of play, thought and music in young children’s world-making. *Research Studies in Music Education*, 38(1), 41-54.

Coss, R. G. (2019). Creative Thinking in Music: Student-Centered Strategies for Implementing Exploration into the Music Classroom. *General Music Today*, 33(1), 29-37.

Countryman, J., Gabriel, M., & Thompson, K. (2016). Children's spontaneous vocalisations during play: aesthetic dimensions. *Music Education Research*, 18(1), 1-19.

Dogani, K. (2016) Discovering Young Children’s Free Musical Play. In: Wright, R. (Ed.) *21st Century Music Education: Informal Learning and Non-Formal Teaching*, V. 7, 433-450, Canadian Music Educators' Association

Δογάνη, Κ. (2012) *Μουσική στην προσχολική αγωγή: αλληλεπίδραση παιδιού-παιδαγωγού*, Αθήνα: Gutenberg.

Kokotsaki, D., & Newton, D. P. (2015). Recognizing creativity in the music classroom. *International Journal of Music Education*, 33(4), 491-508.

Young, S. (2020). Being and becoming musically creative. In: J. Finney, Ch. Philpott, G. Spruce (Eds.) *Creative and Critical Projects in Classroom Music: Fifty Years of Sound and Silence*, 92.

ΥΕΙΔ12. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό - Ειδίκευσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Χαρίκλεια Κανάρη, Αναστασία Ζωή Σουλιώτου, Δέσποινα Καλεσοπούλου, Πολυζούλη Βασιλική, Αναστασάκη Στυλιανή, Βλάχου Χριστίνα.**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του μουσείου και χώρων πολιτιστικής αναφοράς ως περιβάλλοντα μη τυπικής ή/και άτυπης μάθησης καθώς και των μεθόδων που αξιοποιούνται στο πλαίσιο της διευρυμένης έννοιας της μουσειακής μάθησης και της επίτευξης διαφορετικών μαθησιακών αποτελεσμάτων. Έμφαση δίνεται στον ρόλο των τεχνών, εικαστικών και παραστατικών. Μέσα από ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις διερευνώνται ζητήματα αξιοποίησης διαφορετικών τεχνών και της διασύνδεσης μεταξύ τους στο χώρο του μουσείου, εκπαιδευτικού υλικού και δραστηριοτήτων πολιτιστικού περιεχομένου συμπληρωματικά με την τυπική εκπαίδευση (εντός και εκτός του σχολείου) αλλά και σε σύνδεση με την κοινότητα και δια βίου. Οι τέχνες διερευνώνται υπό το πρίσμα της πολιτισμικής πολυμορφίας και της ανθρώπινης έκφρασης, της εκπαιδευτικής τους αξιοποίησης για τη βιωματική προσέγγιση, την κατανόηση και την ερμηνεία πολιτιστικών αγαθών, την προσωπική και δημιουργική έκφραση και την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα. Τονίζονται ζητήματα σχετικά με διαφοροποιημένες, συμπεριληπτικές, συμμετοχικές και συνεργατικές πρακτικές για την αξιοποίηση των τεχνών σε διαφορετικές διαστάσεις της πολιτιστικής συμμετοχής (πρόσβαση, εκπαίδευση, κατανόηση, δημιουργία, συνεισφορά) για όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από τις διαφορές τους (παιδιά με και χωρίς αναπηρία, μεταναστευτικής βιογραφίας, μικτές ομάδες, κλπ.).

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να γνωρίζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της μάθησης στο μουσείο και σε χώρους πολιτιστικής αναφοράς ως μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης για την τέχνη και τον πολιτισμό.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

- Να γνωρίζουν μεθόδους και τεχνικές αξιοποίησης των τεχνών –εικαστικών και παραστατικών- για τη βιωματική επεξεργασία και προσέγγιση μουσειακών περιεχομένων και πολιτιστικών αγαθών σε μουσεία, χώρους πολιτισμού και στην τυπική εκπαίδευση.
- Να αναγνωρίζουν τα πολλαπλά μαθησιακά οφέλη της αξιοποίησης των τεχνών σε μουσειοπαιδαγωγικές δραστηριότητες και δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου για όλα τα παιδιά, την ολόπλευρη ανάπτυξή τους, την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα και την εκπαιδευτική, κοινωνική και πολιτισμική συμπερίληψη.
- Να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν τις αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση σε σχέση με τις τέχνες για την παροχή πολλαπλών τρόπων πρόσβασης, συμμετοχής και έκφρασης στο μουσείο, σε χώρους πολιτισμού αλλά και σε δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου στο σχολείο.
- Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν δραστηριότητες και υλικό με την αξιοποίηση τεχνών και σε διασύνδεση μεταξύ τους για την προσέγγιση μουσειακών περιεχομένων, τη δημιουργική έκφραση και την ισότιμη συμμετοχή όλων των παιδιών σε χώρους πολιτισμού αλλά και στο σχολείο.
- Να αξιοποιούν πηγές και εκπαιδευτικό υλικό -ψηφιακό και συμβατικό- αναφορικά με τις τέχνες στο μουσείο, σε χώρους πολιτιστικής αναφοράς αλλά και στο σχολείο για δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου.
- Να αναγνωρίζουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των τεχνών σε δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου σε μουσεία, χώρους πολιτιστικής αναφοράς και στο σχολείο.
- Να αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας και να προωθούν συνεργατικές και συμμετοχικές πρακτικές.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις

- Podcast
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Οι ΤΠΕ θα αξιοποιηθούν στη διδασκαλία (π.χ. παρουσιάσεις power point, βίντεο, podcasts, αξιοποίηση ιστοσελίδων μουσείων, εργασία με ψηφιακό υλικό μουσείων και χώρων πολιτιστικής αναφοράς, κλπ), στην επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες (email, ηλεκτρονική πλατφόρμα μαθήματος) καθώς και στην αξιολόγηση (π.χ. quiz).

Αξιολόγηση Φοιτητών

Τα απαιτούμενα εξετάσεων προόδου και τελικής εξέτασης καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση θα αναρτώνται εγκαίρως στο elearning. Καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν σε δημιουργικές δραστηριότητες, ασκήσεις σε μουσεία και επισκέψεις σε μουσεία, μελετούν την τρέχουσα έρευνα μέσω της τρέχουσας αρθρογραφίας, συμμετέχουν σε quiz και παρουσιάζουν εργασίες μπροστά στην ομάδα.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική)

Βιβλιογραφία

Black, G. (2012). *Transforming museum in the twenty-first century*. Routledge.

Falk, J. H, & Dierking, L. D. (2013). *The museum experience revisited*. Routledge.

Kanari, C., & Souliotou, A. Z. (2021). The role of Museum Education in raising undergraduate pre-service teachers' disability awareness: The case of an exhibition by disabled artists in Greece. *Higher Education Studies*, 11(2), 99-119. DOI:10.5539/hes.v11n2p99

Κανελλόπουλος, Π., & Νάκου, Ει. (2015). Παίζοντας με τον ήχο και τον πολιτισμό. Η συνεργατική μουσική σύνθεση ως μέσο δημιουργικής επαφής με τον κόσμο του μουσείου. *Museumedu* 1, 135-160. Εργαστήριο Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/el/node/343>

Lenakakis, A., & Panaghi, A. (2018). Drama/theatre pedagogy in museum: Research, theory and practice issues. *Education & Theatre*, 19, 90-103.

Levent, N., & Pascual-Leone, A. (Eds.) (2014). *The multisensory museum: Cross-disciplinary perspectives on touch, sound, smell, memory, and space*. Rowman & Littlefield.

Nikonanou, N. & Bounia, A. (2020). *Creating Learning Experiences in Museums: Discussing-Inquiring-Participating*. UCL Qatar, National Museums of Qatar.

Nikonanou, N., Papavergou, E., & Paraskeva, K. (2020). The contribution of participatory projects in promoting the inclusive Museum: Are visitors' artistic creations welcomed in an international exhibition of contemporary art? *The International Journal of the Inclusive Museum* 13 (1), 1-11. <https://doi.org/10.18848/1835-2014/CGP/v13i01/1-11>

Shaffer, E. S. (2019). Το παιδί και το μουσείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές (Επιμ. Κ.Δ. Μαλαφάντης, Μτφ. Μ. Καρδαμίτσα-Ψυχογιού). Καρδαμίτσα.

Simon, N. 2010. *The participatory museum*. Museum 2.0: Santa Cruz, <http://www.participatorymuseum.org/read/>

Τσουβαλά, Μ. (2015). Χορεύοντας στο μουσείο. *Museumedu* 1, 65-87. Εργαστήριο Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/el/node/343>

ΔΕ13Α/ΔΕ13Β ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ / MASTER THESIS

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης- κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 3ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 30

Τρόπος Παράδοσης: Δια ζώσης συνεργασία με Υπεύθυνο/η Καθηγητή/τρια και όταν είναι απαραίτητο και ψηφιακή επικοινωνία (email, zoom)

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά

Διδάσκοντες/-ουσες: **Βασιλεία Χρηστίδου, Μαρία Παπαδοπούλου, Αναστασία Δημητρίου, Σοφία Θεοδοσιάδου, Γλυκερία Φραγκιαδάκη, Μαρία Παπανδρέου, Δόμνα Κακανά, Κυριακούλα Ρόθου, Πετρούλα Τσοκαλίδου, Αθανάσιος Γρηγοριάδης, Κορνηλία Χατζηνικολάου, Μαρία Γκέκα, Φλώρα Κολιούλη, Χαρίκλεια Κανάρη, Αναστασία Ζωή Σουλιώτου, Κωνσταντίνα Δογάνη, Αντώνιος Λενακάκης, Εύα Παυλίδου.**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία είναι ατομική και χαρακτηρίζεται από στοιχεία πρωτοτυπίας. Έχει ερευνητικό χαρακτήρα και εισάγει τον/την/της φοιτητή/τρια στην επιστημονική έρευνα στο πεδίο της Εκπαίδευσης και των Τεχνών, και περιλαμβάνει την

κοινοποίηση των αποτελεσμάτων τη έρευνας, τόσο γραπτά όσο και προφορικά, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την εκπόνηση της ΔΕ οι φοιτητές/τριες αναμένεται να υλοποιούν έρευνα με ποιοτικές και ποσοτικές ερευνητικές μεθόδους και σύγχρονα ερευνητικά εργαλεία και να αναπτύξουν διερευνητική οπτική απέναντι στο σχεδιασμό της μάθησης, της διδασκαλίας και της έρευνας στην πρώτη και μέση παιδική ηλικία. Πιο αναλυτικά αναμένεται να είναι σε θέση να

- Εμπλέκονται στο σχεδιασμό μιας ερευνητικής διαδικασίας με σαφή αντικείμενο και σκοπό
- Υλοποιούν βιβλιογραφική ανασκόπηση σε συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο και θέμα
- Οργανώνουν, να αναλύουν και να συνθέτουν τα βιβλιογραφικά δεδομένα
- Διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα/υποθέσεις αντίστοιχα/ες με το σκοπό της έρευνας
- Επιλέγουν κατάλληλες μεθόδους έρευνας για τη συλλογή εμπειρικών δεδομένων
- Εφαρμόζουν τις αρχές της ηθικής και της δεοντολογίας της έρευνας
- Εφαρμόζουν κατάλληλες μεθόδους ανάλυσης και επεξεργασίας των δεδομένων
- Επιλέγουν διαδικασίες παρουσίασης και συζήτησης των αποτελεσμάτων
- Αναστοχάζονται κριτικά και να αναγνωρίζουν τους περιορισμούς και τις προεκτάσεις της έρευνας
- Παρουσιάζουν ολοκληρωμένα το σύνολο μιας ερευνητικής διαδικασίας στο ευρύ κοινό

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Ειδική επιστημονική βιβλιογραφία ανάλογα με το αντικείμενο της ΔΕ
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία ανάλογα με το αντικείμενο της ΔΕ

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή: Ο/Η διδάσκων/ουσα επικοινωνεί με τους φοιτητές/τριες δια ζώσης και με email σε τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με τις φάσεις της ερευνητικής διαδικασίας

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση της Δ.Ε. αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης.

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική και Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική & Συμπερασματική)

Οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται στην 1^η συνάντηση για ολο το πλαίσιο της συνεργασίας με τον/την υπεύθυνο/η καθηγητή/τρια στην (απαιτήσεις, επικοινωνία, συχνότητα συνατήσεων κλπ). Τα κριτήρια για την αξιολόγηση της Δ.Ε. περιλαμβάνονται στον Οδηγό Δ.Ε. και παρουσιάζονται στους φοιτητές και φοιτήτριες από τους/τις Συμβούλους Καθηγητές/τριες

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Βιβλιογραφία

Ειδική κατά περίπτωση βιβλιογραφία